

Звіт про обсяги офіційно задокументованих незаконних рубок у лісах України у 2024 році

РЕЗУЛЬТАТИ, ТЛУМАЧЕННЯ ТА ВИСНОВКИ ЦІЄЇ ПУБЛІКАЦІЇ В ЖОДНОМУ РАЗІ НЕ МОЖУТЬ ТРАКТУВАТИСЯ ЯК ТАКІ, ЩО ВІДОБРАЖАЮТЬ ПОВНУ КАРТИНУ СТАНУ СПРАВ У ВСІХ ЛІСОКОРИСТУВАЧІВ ДОСЛІДЖУВАНОВОГО РЕГІОНУ ТА ПОГЛЯДИ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ “ЛІСОВІ ІНІЦІАТИВИ І СУСПІЛЬСТВО”.

ВИСЛОВЛЕНІ ДУМКИ НЕ ОБОВ'ЯЗКОВО СПІВПАДАЮТЬ З ТОЧКОЮ ЗОРУ ВСІХ ВИКОНАВЦІВ, ПАРТНЕРІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ, ЯКІ ПІДТРИМУЮТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ ЦЬОГО ПРОЄКТУ.

МАТЕРІАЛИ ПУБЛІКАЦІЇ ЗАХИЩЕНІ АВТОРСЬКИМ ПРАВОМ. ПРЕДСТАВЛЕНИЙ ТЕКСТ ОФІЦІЙНО НЕ БУВ ВІДРЕДАГОВАНИЙ. КОПІЮВАННЯ ТА ПЕРЕДАЧА ЧАСТИНИ ЦІЄЇ РОБОТИ БЕЗ ПОСИЛАННЯ МОЖЕ БУТИ ПОРУШЕННЯМ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОПИС ДЛЯ ПОСИЛАННЯ:

Звіт про обсяги офіційно задокументованих незаконних рубок у лісах України у 2024 році / ГО "Лісові ініціативи і суспільство" ; Н. І. Капля, Д. Ю. Карабчук, Т. С. Пивовар. – Л., 2025. – 57 с.

Дослідження здійснено в рамках проєкту “Адвокація за усунення законодавчих бар'єрів з метою покращення ефективності охорони лісів від незаконних рубок”, що реалізується за підтримки Фонду «Аскольд і Дір», що адмініструється ICAP Єднання в межах проєкту «Сильне громадянське суспільство України - рушій реформ і демократії» за фінансування Норвегії та Швеції.

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “ЛІСОВІ ІНІЦІАТИВИ І СУСПІЛЬСТВО”

Основною метою організації є охорона та покращення стану навколишнього природного середовища, сприяння сталому розвитку та управлінню лісового господарства, підвищення екологічної свідомості та рівня життя громад через впровадження лісових і суміжних ініціатив. Організація розробляє та впроваджує ініціативи з метою захисту унікальних природних осередків, зміцнення стійких "зелених" практик, сталого розвитку та розвитку національної політики задля розбудови країни, в якій хочеться жити.

МІСІЯ ГО “ЛІС”:

Піклуватися про природу, оберігати лісові екосистеми, пропагувати екологічні цінності.

В Україні невідомі масштаби незаконних рубок на національному рівні. Державне агентство лісових ресурсів України оприлюднює інформацію лише щодо 73% лісів, тоді як решта лісокористувачів не охоплені статистикою.

Громадська організація «ЛІС» з 2021 року здійснює незалежний збір та аналіз даних про незаконні рубки. Представлений звіт узагальнює обсяги незаконних рубок, задокументованих у 2024 році та наданих постійними лісокористувачами, та порівнює їх із попередніми роками. Збір даних проводили завдяки письмовому опитуванню ідентифікованих лісокористувачів. Попри проведену роботу, зібрати повну інформацію у всіх лісокористувачів за 2024 рік не вдалося через військову агресію росії, відсутність публічних відомостей про всіх чинних лісокористувачів та наслідки децентралізації (зміну засновників комунальних лісів, відсутність публічної інформації про діяльність комунальних лісокористувачів), а також через ненадання запитуваної інформації.

Звіт включає дані

- Держлісагентства (на території, що контролює уряд України), зокрема ДП «Ліси України»,
- частини комунальних лісів (12 підприємств у 8-ми областях), 32 установ ПЗФ Міндовкілля (у 17-ти областях),
- частини лісгоспів Міноборони (7 підприємств у 5 областях)
- та інших лісокористувачів.

Решта відомств та лісокористувачів не надали відповідей або надали їх у неповному обсязі.

У 2024 році офіційно задокументовано 5295 випадків незаконних рубок, водночас сумарний обсяг незаконно здобутої деревини становить 39632,8 м³ (0,27% від легальної заготівлі). Переважна частина цих рубок припала на підприємства у підпорядкуванні Держлісагентства (86,7%), тоді як на комунальні ліси – 6,2%, Міндовкілля – 4,5%, Мінрегіон – 1,8%, Міноборони – 0,7%, інші лісокористувачі – 0,1%.

Тенденція зниження рівня незаконних рубок, яка простежувалася у 2019–2022 роках, змінилася зростанням у 2023–2024 роках.

Сума нарахованої шкоди від незаконних рубок у 2024 році склала 1093,53 млн грн. Найбільша шкода у підприємствах Держлісагентства (74,7% від загальної

суми) та Міндовкілля (17,8%). Частка комунальних лісів становила 3,7%, Міноборони – 3,1%, Мінрегіону – 0,7%, інші лісокористувачі – лише 0,004%. Рівень відшкодування шкоди критично низький – 1,6%.

Наше дослідження виявило ключові проблеми у сфері фіксації та розслідування незаконних рубок в Україні. По-перше, чинне законодавство не містить чіткого визначення термінів «незаконна рубка» та «незаконно добута деревина», що суттєво ускладнює кваліфікацію злочинів правоохоронними органами під час розслідування кримінальних проваджень. ГО «ЛііС» наводить пропозиції щодо внесення відповідних змін до законодавства.

По-друге, відсутність уніфікованої обов'язкової форми звітності про виявлені незаконні рубки не дозволяє належно узагальнювати дані на національному рівні, відстежувати перебіг розслідувань та аналізувати ефективність притягнення винних осіб до відповідальності. Для вирішення цієї проблеми ГО «ЛііС» пропонує запровадити єдину уніфіковану форму збору інформації.

ГО «ЛііС» висловлює щиро вдячність усім відомствам та підприємствам за надання даних і сприяння дослідженню.

ГО «ЛііС» та насамперед команда авторів будуть щиро вдячні за конструктивні пропозиції щодо удосконалення методики аналізу опублікованих даних. Свої пропозиції та відгуки надсилайте на електронну адресу організації: info@forestcom.org.ua.

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ.....	7
ВСТУП.....	8
МЕТА ТА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ.....	10
Особливості збору інформації про характеристики офіційно задокументованих незаконних рубок у 2024 році.....	13
РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	16
Обсяги офіційно задокументованих незаконних рубок у 2024 році.....	16
Динаміка виявлення незаконних рубок.....	21
Частка незаконних рубок від легальної лісозаготівлі.....	25
Заподіяна шкода внаслідок незаконних рубок.....	26
Моніторинг розгляду кримінальних справ щодо незаконних рубок.....	29
Висновки щодо причин, які сприяють виникненню незаконних рубок, та щодо ефективності процесу їх виявлення.....	34
Необхідність уніфікованої звітності про незаконні рубки.....	35
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	38
ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА.....	40
Додаток 1. Приклад запиту.....	42
Додаток 2. Відомості про незаконні рубки за 2024 р. від лісокористувачів, включені у цей звіт.....	47
Додаток 3. Узагальнені результати про незаконні рубки за областями (для лісів підпорядкованих ДАЛРУ) за 2023 та 2024 рр.....	56
Додаток 4. Уніфікована форма звітності для лісокористувачів про обсяги незаконних рубок (проект).....	57

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АТ «Укрзалізниця» – Акціонерне товариство «Українська залізниця»

ДАЛРУ, Держлісагентство – Державне агентство лісових ресурсів України

ДЕІ – Державна екоінспекція

ДП – Державне підприємство

ЄДРПОУ – Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України

ЄС – Європейський Союз

ЗУ – Закон України

КМУ – Кабінет Міністрів України

Комунальні – лісокористувачі, де засновниками є органи місцевого самоврядування

Міндовкілля – Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

Міноборони – Міністерство оборони України

Міносвіти (МОН) – Міністерство освіти і науки України

НПП – Національний природний парк

ПЗ – Природний заповідник

ПЗФ – Природно-заповідний фонд України

Постанова КМУ №835 – постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року №835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних»

Постанова КМУ №665 - постанова Кабінету Міністрів України від 23 липня 2008 р. №665 «Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу внаслідок незаконного вирубування та пошкодження дерев, чагарників, лісових культур і сіянців».

Постанова КМУ № 575 - постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2022 р. №575 «Про затвердження спеціальних такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної територіям та об'єктам природно-заповідного фонду незаконною рубкою, пошкодженням та знищенням дерев і чагарників».

Постанова КМУ № 303 - постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану».

Постанова КМУ 976 - Постанова Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2009 р. № 976 Про затвердження Положення про державну лісову охорону, лісову охорону інших лісокористувачів і власників лісів

Укрдержстат – Державна служба статистики України

ВСТУП

Незаконні рубки є значною проблемою, оскільки вони зумовлюють втрату значного ресурсного потенціалу, зумовлюють економічні втрати, порушення екологічних функцій лісів, зокрема впливають на їхню здатність запобігати змінам клімату.

У контексті євроінтеграції та впровадження нового Регламенту ЄС щодо запобігання знелісненню та деградації лісів (EUDR) Україна стикається з високими репутаційними ризиками. Нездатність забезпечити ефективну протидію незаконним рубкам може поставити під загрозу довгостроковий доступ української деревини до ринків ЄС.

В Україні існує проблема з публічністю даних про незаконні рубки, незважаючи на те, що цей показник було включено до проєкту переліку індикаторів інформаційних потреб Міндовкілля (Перелік інформаційних потреб, 2024). Системний облік таких порушень здійснюють установи та підприємства Державного агентства лісових ресурсів України з додатковою звіркою з правоохоронними органами, про що свідчать публічні звіти останніх років (Публічний звіт, 2022-2024). Досвід комунальних підприємств, зокрема ОКС ЛГП «Галсільліс», демонструє можливості для прозорого оприлюднення відповідної інформації через офіційні сайти, але залишаються великі прогалини щодо решти лісокористувачів: невідомо, чи здійснюється ними облік незаконних рубок і якими є їхні обсяги. У зв'язку з цим сукупний об'єм офіційно виявлених незаконних лісозаготівель в Україні на національному рівні досі залишається невідомим, зокрема й Укрдержстату (Державної служби статистики України), що є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі статистики.

Водночас громадські організації та науковці, намагаючись заповнити цю прогалину, здійснюють власні дослідження та вказують на те, що обсяги незаконно заготовленої деревини можуть бути значно вищими та коливатись у діапазоні від 1-2% (за оцінками Світового банку) до 6-7% (за оцінками FORZA, 2008), а в окремих регіонах – від 20 % (Проект FLEG в Україні (у Карпатах та на Поліссі)) до 50% у Карпатах (Kuemmerle et al. 2009) від щорічного обсягу законно заготовленої деревини. Такі різні оцінки пов'язані з різним тлумаченням терміну «незаконні рубки» різними дослідниками (Гриник та ін., 2023; Ринок деревини, 2021),

оскільки наразі не існує однозначного прямого визначення терміна «незаконні рубки» в законодавстві України. У судовій практиці використовують таке визначення: «незаконною є порубка дерев і чагарників, вчинена: без відповідного дозволу; за дозволом, виданим із порушенням чинного законодавства; до початку чи після закінчення встановлених у дозволі строків; не на призначених ділянках чи понад установлену кількість; не тих порід дерев, які визначені в дозволі; порід, вирубку яких заборонено» (Постанова Пленуму Верховного суду «Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля» № 17 від 10.12.2004 (абзац 2 частини 9 Постанови)).

ГО «ЛііС» проводить аналітичні дослідження обсягів офіційно задокументованих незаконних рубок в Україні з 2021 року завдяки письмовому опитуванню лісокористувачів та використанню відкритих даних. У нас інформація ширша, але неповна, оскільки не всіх лісокористувачів вдається ідентифікувати за наявними відкритими даними і не всі надають відповіді на запити. Варто зауважити, що лісокористувачі надають дані переважно про незаконні рубки, здійснені без спеціального дозволу (так звані «самовільні» рубки). У цьому аналітичному звіті наведено облік незаконних рубок за визначеннями ст. 246 Кримінального кодексу України, ст. 64, 65, 65-1, 66, 67, 68 КупАП.

Зауважимо, що основною проблемою під час збору офіційних даних про сукупний об'єм незаконних рубок є відсутність єдиного визначення термінів «незаконні рубки», «незаконно добута деревина»; а також відсутність єдиної державної форми звітності, яка зобов'язувала би лісокористувачів усіх форм власності і видів підпорядкування подавати однакову інформацію про показники (зокрема об'єми) виявлених незаконних рубок.

Необхідно зазначити, що внаслідок збройної агресії російської федерації з 24 лютого 2022 року значні території лісів були або залишаються тимчасово окупованими. На цих територіях відбуваються численні порушення лісового законодавства, зокрема незаконні рубки. Наразі немає можливості виявити та зафіксувати всі факти порушень у зв'язку із відсутністю доступу до цих територій через тимчасову окупацію, забруднення вибухонебезпечними предметами, а також обстріли у прикордонних районах та місцях активних бойових дій.

Результати цього дослідження будуть корисними для фахівців із державних установ, природоохоронців, науковців та інших зацікавлених сторін для розуміння масштабів та трендів офіційно виявлених незаконних рубок. Великі показники виявлених незаконно зрубаних дерев можуть стати сигналом початку «оздоровлення» ситуації та охарактеризувати позитивну роботу Лісової охорони окремих лісокористувачів, внутрішнього контролю ДП «Ліси України» щодо «виходу» з тіньової економіки.

МЕТА ТА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є збір, аналіз та оприлюднення офіційно задокументованих показників незаконних рубок на території України за 2024 рік.

Методика дослідження включає ідентифікацію усіх лісокористувачів за публічно доступною інформацією та направлення письмових запитів до Держлісагентства, ДП «Ліси України» та інших загальновідомих відомств та ідентифікованих лісокористувачів, у користуванні яких знаходиться лісовий фонд, з метою отримання відомостей про кількісні характеристики незаконних вирубок, виявлених на їхній території.

Пошук та перевірку лісокористувачів здійснено за допомогою аналітичного сервісу YouControl.

Усі ідентифіковані лісокористувачі були згруповані за приналежністю до форм власності, відомчого підпорядкування та за областями.

Збір даних: Для отримання необхідних відомостей було надіслано письмові запити про доступ до публічної інформації (Додаток 1) з проханням повідомити дані, що стосуються документування незаконних рубок за 2024 рік:

1. Назва лісокористувача
2. Область
3. Дані про відповідальну особу та контактні дані структурного підрозділу з обліку лісових ресурсів, охорони і захисту лісу.
4. Вказати веб-адресу розділу на веб-сайті, де публічно висвітлюється інформація з питань обліку лісових ресурсів, охорони і захисту лісу,

зокрема стосовно незаконних рубок.

5. Інформацію про виявлені лісопорушення по незаконним рубкам за 2024 рік, а саме дані про:

- загальну **площу** лісового фонду лісокористувача (1) (га);
- **об'єми** (куб.м) зафіксованої незаконно вирубанної деревини (незаконна порубка лісу) разом (3), а також в розрізі адміністративної (4) і кримінальної відповідальності (5);
- кількість **виявлених лісопорушень** загалом (6) та з розподілом на кримінальну (7) та адміністративну відповідальність (8), із них кількість **закритих** справ про **адміністративні** правопорушення (9);
- Інформацію про стан досудового розслідування кримінальних проваджень по незаконним рубкам по переданим в правоохоронні органи матеріалам, про стан судового розгляду в судах, а саме:
- кількість **переданих в правоохоронні органи справ** (з вказанням назви органу розслідування НПУ, ДБР, СБУ, прокуратура) про притягнення до відповідальності за лісопорушення загалом (10) та з розподілом на кримінальну (11) та адміністративну відповідальність (12);
- кількість **скерованих до суду** справ про притягнення до відповідальності за лісопорушення загалом (13) та з розподілом на кримінальну (14) та адміністративну відповідальність (15);
- кількість закритих судом за результатами розгляду справ про адміністративні правопорушення загалом (16) та з розподілом на кримінальну (17) та адміністративну відповідальність (18);
- суми **нарахованої шкоди у справах про незаконні рубки** (19) та штрафів(20) у справах загалом та адміністративні (21) та кримінальні правопорушення (22);
- суми **реально стягнутої шкоди у справах про незаконні рубки** (23) і штрафів (24) загалом, у т.ч. у справах про адміністративні (25) та кримінальні правопорушення (26);

З метою моніторингу стану розгляду кримінальних справ, відкритих у зв'язку з незаконними рубками, були надіслані запити до Офісу Генерального Прокурора та Державної судової адміністрації України та проведений аналіз динаміки відкритих та розглянутих в суді кримінальних проваджень за статтею 246 ККУ.

Отримані дані від лісокористувачів щодо незаконних рубок було внесено у Google-таблицю, проведено їх групування за відомствами та областями. Засобами зведених таблиць проведено розрахунки сумарних об'ємів нелегально заготовленої деревини та суми нарахованих збитків. Побудовано діаграми з метою візуалізації.

Для розрахунку частки обсягу незаконних рубок порівняно із загальним обсягом заготівлі деревини в Україні за 2024 р. використано узагальнену інформацію від лісокористувачів про об'єми незаконних рубок та дані обсягів легальних лісозаготівель за рік в розрізі областей за даними Держстату.

Особливості збору інформації про характеристики офіційно задокументованих незаконних рубок у 2024 році

Впродовж липня-серпня 2025 року експерти ГО «ЛііС» здійснювали ідентифікацію лісокористувачів і направляли запити для збору інформації про характеристики незаконних рубок для цього звіту.

Збір інформації від лісокористувачів був ускладнений неможливістю повної ідентифікації всіх лісокористувачів. Для надсилання запитів необхідно було встановити точні назви та адреси підприємств, проте в умовах воєнного стану доступ до ЄДРПОУ обмежено, що унеможливило перевірку цих даних. У результаті частина лісокористувачів не була охоплена.

Запити про публічну інформацію щодо показників незаконних рубок спрямовувалися спочатку до всіх профільних відомств, а згодом — до конкретних лісокористувачів за необхідності. Згідно з діючим законодавством України, терміни надання відповідей становлять 5 робочих днів, проте значна кількість респондентів порушила ці строки, а отримані дані часто виявлялися неповними.

Деякі лісокористувачі взагалі не реагували на звернення або давали формальні відповіді з посиланнями на законодавчі норми без надання конкретної інформації.

У випадках безпідставного ігнорування запитів застосовувалася додаткова комунікація через телефонні контакти. При критичних порушеннях термінів або повній відмові від співпраці подавалися скарги до керівних органів відповідних відомств, які здійснюють нагляд за такими користувачами.

У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України відсутня інформація про незаконні рубки на тимчасово окупованих територіях, зокрема у Запорізькій, Луганській, Миколаївській, Донецькій, Херсонській областях та АР Крим.

Також потрібно зауважити, що реальний об'єм незаконних рубок більший, оскільки частина установ ПЗФ не ведуть облік обсягів незаконних рубок, і надали лише дані щодо кількості дерев, а низка лісокористувачів не веде облік нарахованих збитків. Крім того,

затверджена форма звітності для ПЗФ передбачає лише загальний показник порушень природоохоронного законодавства без деталізації за видами природних ресурсів, що унеможливляє виокремлення конкретних даних про незаконні рубки лісу.

У зв'язку з вищезазначеним, вдалось зібрати лише частину інформації про об'єми незаконних рубок у 2024 році в лісокористувачів різних форм власності.

Сумарно було надіслано 93 запити, на які отримано 74 відповіді, зокрема:

ДП «Ліси України» - про всі підприємства в розрізі областей та лісових офісів;

Держлісагентство – про всі підприємства на підконтрольній Україні території;

11 комунальних лісогосподарських підприємств;

32 установи Міндовкілля;

3 – Міносвіти;

7 – Міноборони;

1 – Міннагро;

1 – Мінрегіон.

Всі зібрані дані наведені у Додатку 2.

Сумарна площа лісів лісокористувачів, включених у цей звіт, становить 8399 тис га.

Міноборони надало інформацію про незаконні рубки у 7 підприємствах у Вінницькій, Волинській, Львівській, Черкаській та Чернігівській областях.

Держлісагентство надало узагальнену інформацію по підприємствам, у т.ч ДП «Ліси України» (всі регіони, окрім Луганської області та АР Крим).

ДП «Ліси України» надало ключову інформацію в розрізі лісових офісів та областей.

32 природоохоронні установи Міндовкілля у 17 областях надали запитувану інформацію, однак частина неповну.

З комунальних лісокористувачів відповіді на запити отримано від 11-ти лісокористувачів у дев'яти областях, частина від обласних об'єднань (Вінницької, Житомирської, Івано-Франківської, Київської, Сумської та Чернігівської областей). Джерелом даних щодо ОКС ЛГП «Галсільліс» (Львівська область) була публічна інформація з офіційного сайту підприємства

(<http://galsillis.org.ua/mehanizmy-gromadskogo-kontrolyu/ruh-sprav-pro-liso-p-orushennya/>), відтак запит до цього підприємства не надсилали. Варто наголосити, що сайт підприємства демонструє належний рівень доступності публічної інформації та може слугувати прикладом для інших підприємств.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Обсяги офіційно задокументованих незаконних рубок у 2024 році

У 2024 році сумарно задокументовано 5295 випадків незаконних рубок загальним об'ємом понад 39,6 тисяч куб.м незаконно добутої деревини (табл. 1, Додаток 2). Найбільше незаконних рубок зафіксовано у лісах, підпорядкованих Державному агентству лісових ресурсів України (34 тисячі куб.м, що становить 86,7% від загального обсягу незаконно заготовленої деревини). Це є закономірним, оскільки площа лісового фонду є найбільшою, та, незважаючи на обґрунтовану критику та наявні зловживання, підприємства системно ведуть облік лісопорушень на своїй території. Основним лісокористувачем у системи Держлісагентства є ДП «Ліси України» (в управлінні підприємства перебуває 6,6 млн га земель державного лісового фонду).

Значно менші обсяги незаконних рубок зафіксовано у інших лісокористувачів: на території лісів комунальних лісокористувачів виявлено сумарно 2459,7 куб.м (6,2%), у лісах установ ПЗФ Міндовкілля – 1780,9 куб.м (4,5%), Мінрегіон – 728,9 куб.м (1,8%), у лісах Міноборони – 290,3 куб.м (0,7%), МОН - 24 куб.м (0,1%) (табл. 1, рис. 1).

Таблиця 1. Об'єми незаконних рубок, виявлених у 2024 р., за відомствами та категоріями лісокористувачів

Категорія/ відомство	Кількість випадків незаконних рубок, шт	Об'єм незаконних рубок, куб.м
Держлісагентство	4620	34349,0
у т.ч ДП «Ліси України»	4327	25746
Комунальні	345	2459,7
Мінрегіон	11	728,9
Мінагро	0	0
Міндовкілля	234	1780,9
Міноборони	74	290,3
МОН	11	24,0
Разом	5295	39632,8

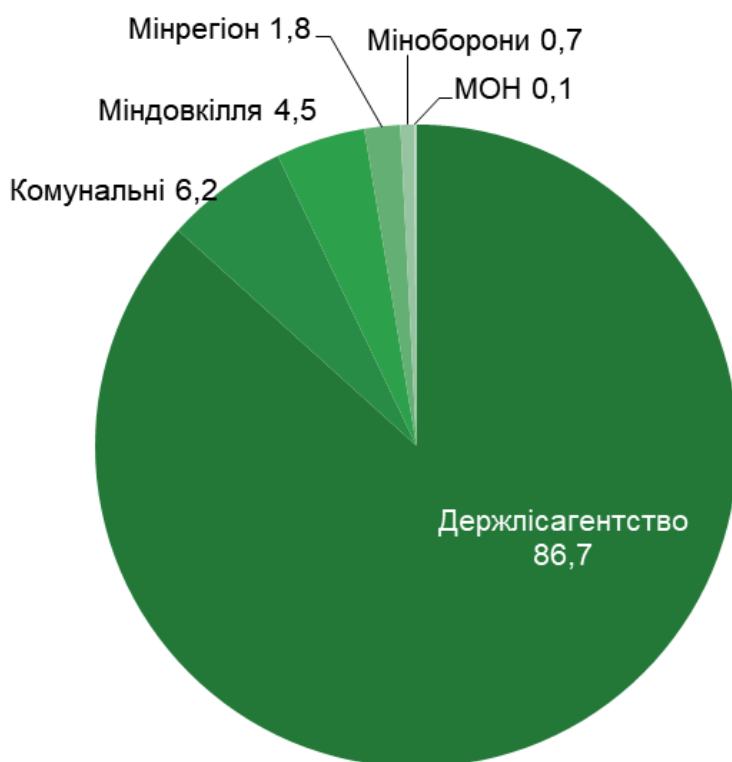

Рис. 1. Структура задокументованих обсягів незаконних рубок за відомствами у 2024 році (у % від загального об'єму виявлених незаконних рубок)

Аналіз рівня незаконних рубок за областями (Додаток 2) показав, що на п'ять областей припадає 68,9% всіх виявлених у 2024 р. незаконних рубок: Житомирську (8265,5 куб.м. або 20,9%), Харківську (6935 куб.м., або 17,5%), Донецьку (5082,9 куб.м., або 12,8%), Дніпропетровську (4188 куб.м., або 10,6%), та Закарпатську (2800,4 куб.м., або 7,1%) (рис. 2, 3). При цьому, лише дві області з цього списку відносяться до лісових із значними лісовими ресурсами (Житомирська та Закарпатська), у той час як інші три розташовані на сході України у Лісостеповій та Степовій природних зонах, у малолісних регіонах і крім цього у зонах можливих або активний бойових дій.

Згідно з дослідженням ГО «ЛліС» станом на кінець 2022 р. зафіксовано втрату лісового покриву у розмірі 11 361 гектарів на територіях, що були звільнені від окупації у 2022 році (<https://forestcom.org.ua/uk/news-post/remote-sensing-monitoring-impact-war-forests-ukraine>)

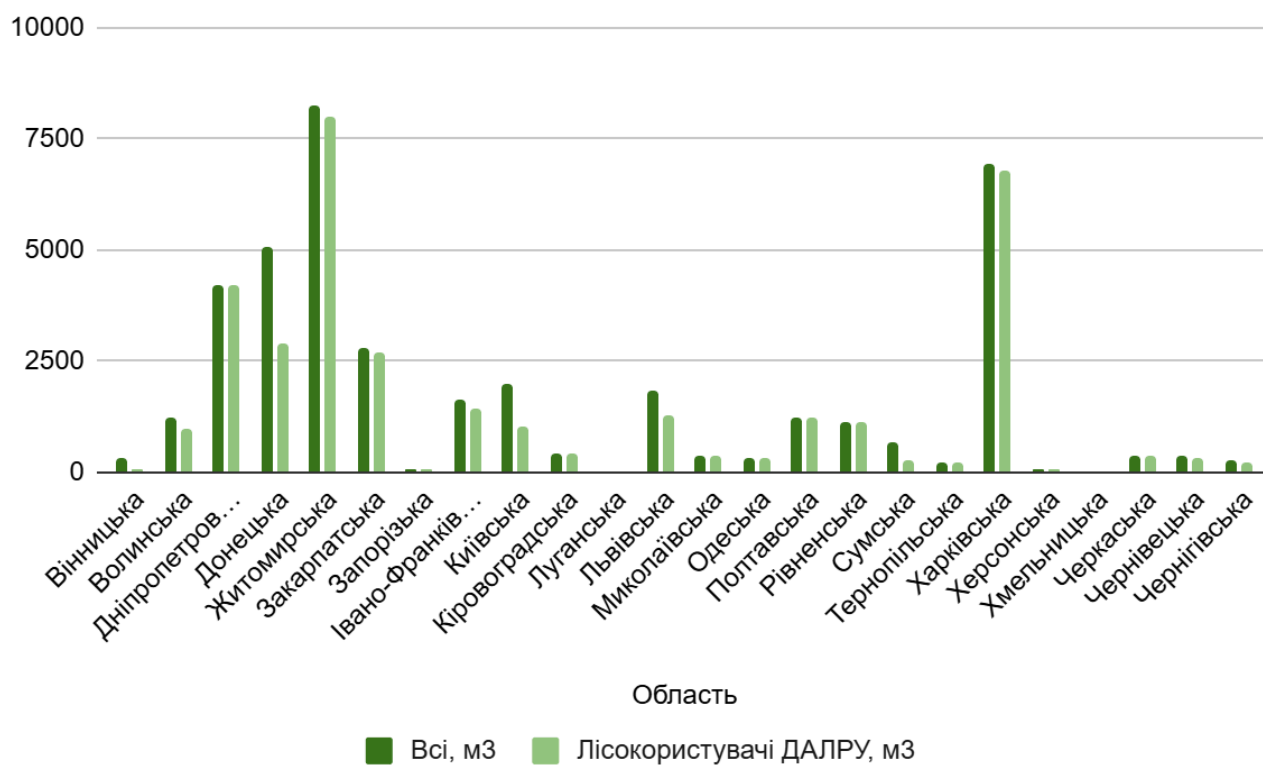

Рис. 2. Задокументовані об'єми незаконних рубок у 2024 році за адміністративними областями (всі лісокористувачі та лісокористувачі Держлісагентства)

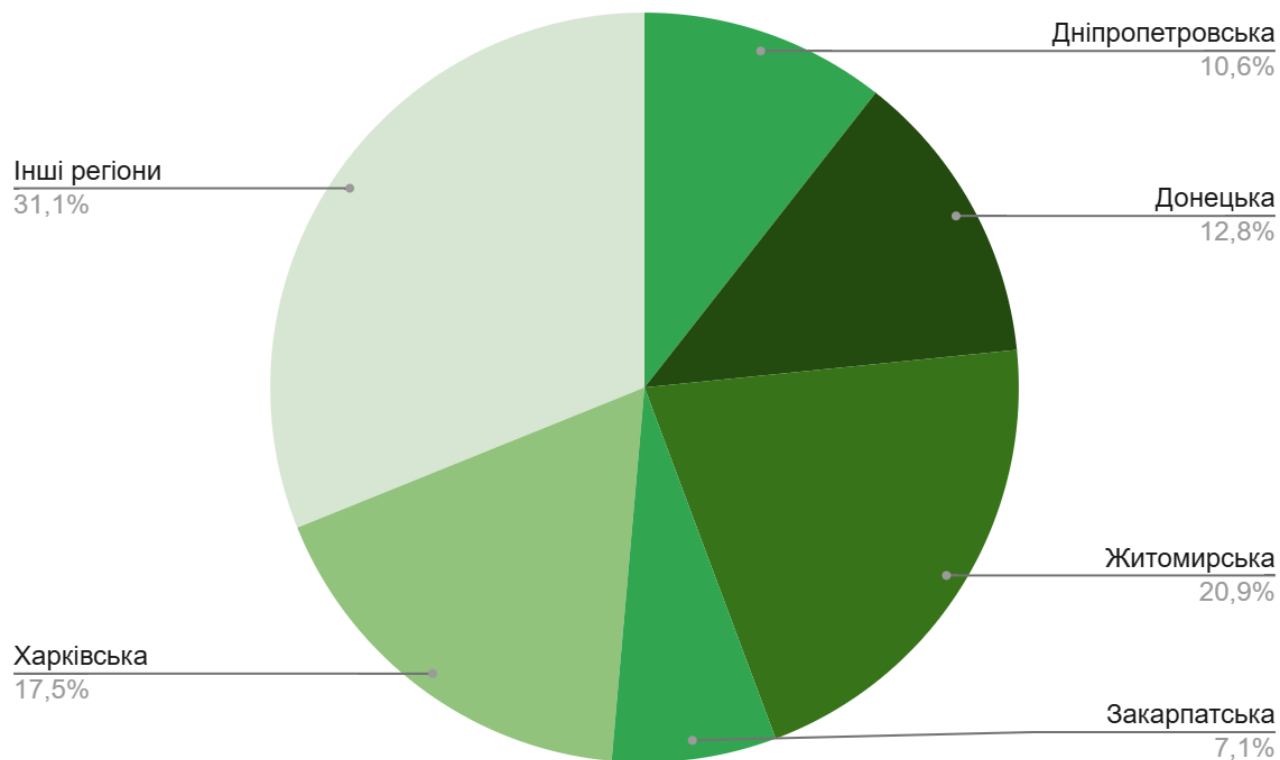

Рис. 3. Адміністративні області України з найбільшими обсягами задокументованих незаконних рубок у 2024 р. (частка від загального обсягу незаконних рубок, %)

Ситуація з незаконними рубками за 2024 р. у комунальних лісах відома лише для частини підприємств (у Вінницькій, Житомирській, Івано-Франківській, Київській, Львівській, Сумській, Черкаській та Чернігівській областях) (див. табл. 2, Додаток 2). Сумарно у комунальних лісокористувачів за цими даними зафіксовано 345 випадків незаконних рубок загальним об'ємом 2459,7 куб.м. У розрізі облагролісгоспів найбільші обсяги незаконних рубок зафіксовано у ДП СЛП "Київоблагроліс" (812,1 куб.м), ЖОКАП «Житомироблагроліс» (247,5 куб.м) та ВОКСЛП «Віноблагроліс» (212,55 куб.м), що разом становить понад половину всіх незаконних рубок у комунальних лісах, які включені у цей звіт.

Таблиця 2. Перелік комунальних лісокористувачів обласного рівня підпорядкування¹ та об'єми незаконних рубок на їхніх територіях

Комунальні лісокористувачі	2023		2024	
	Об'єм незаконних рубок, куб.м	Кількість випадків	Об'єм незаконних рубок, куб.м	Кількість випадків
ВОКСЛП «Віноблагроліс»	н/д	н/д	212,55	28
ЖОКАП «Житомироблагроліс»	110,2	15	247,5	20
ОКП «Івано-Франківськ облагроліс»	178,1	66	151,1	65
ДП СЛП «Київоблагроліс»	н/д	н/д	812,1	55
Київська обл. інші	16,5	2	120,4	3
ОКС ЛГП «Галсільліс»	489	192	485,9	135
ОКАП "Сумиоблагроліс"	н/д	н/д	385,6	22
Об'єднання «Хмельницькоблагроліс»	3,3	2	н/д	н/д
Черкаська обл.	1,5	1	2,6	3
КП «Чернігівоблагроліс»	125,5	10	41,93	11
Разом	924,2	295	2459,7	345

¹ Для розрахунку взяті підприємства, які мають будь-яку частку комунальної власності.

З установ Міндовкілля відповіді надали 32 установи ПЗФ у 17 областях. Сумарно у підпорядкованих цим установам лісах у 2024 р. зафіксовано 234

випадки незаконних рубок сумарним об'ємом 1780,9 куб.м (табл. 3, Додаток 2). Однак ймовірно, фактичні об'єми є більші, з огляду на той факт, що не всі установи надали вичерпні дані про об'єми, оскільки затверджена наказом Міндовкілля від 09.09.2013 № 382 форма звітності для ПЗФ містить лише загальний показник «виявлення порушень природоохоронного законодавства» без деталізації за видами ресурсів, і зокрема не містить показник об'єми незаконних рубок.

Таблиця 3. Узагальнені дані про об'єми задокументованих незаконних рубок у установах ПЗФ Міндовкілля у 2024 р. в розрізі регіонів

Область	Кількість установ	Випадків	Об'єм незаконних рубок, куб.м
Волинська	3	25	н/д
Дніпропетровська	1	101	н/д
Донецька	1	21	1471,0
Житомирська	1	0	0
Закарпатська	3	7	121,4
Запорізька	1		0,0
Івано-Франківська	6	14	52,2
Київська	н/д	н/д	н/д
Львівська	3	6	5,0
Полтавська	1	3	н/д
Рівненська	1	4	16,5
Сумська	1	1	н/д
Тернопільська	3	3	4,3
Харківська	1	43	98,0
Херсонська	1	0	0
Хмельницька	1	1	4,5
Чернівецька	3	5	8,0
Чернігівська	1	0	0
Разом	32	234	1780,9

Найбільший рівень незаконних рубок серед установ ПЗФ зафіксовано в НПП «Святі гори» (Донецька область) (1471 куб.м), причому ці випадки були виявлені в результаті інвентаризації після деокупації території. Крім цього високі рівні незаконних рубок відмічено у НПП «Ужанський» (Закарпатська область) (90,4 куб.м), та НПП «Гомільшанські ліси» (Харківська обл.) (98 куб.м). При цьому у 12 установ не виявлено жодного факту незаконної рубки.

Сумарно у лісах Міноборони (у підприємств) зафіксовано 74 випадки незаконних рубок загальним об'ємом 290,3 куб.м (Табл. 4). Найбільший обсяг у Волинській області – 228,85 куб.м. У двох військових лісгоспах не виявлено жодного випадку незаконних рубок.

Таблиця 4. Перелік військових лісгоспів Міноборони та об'єми задокументованих незаконних рубок на їхніх територіях у 2024 році.

Область	Кількість підприємств	Кількість випадків	Об'єм незаконних рубок, куб.м
Вінницька	1	0	0
Волинська	1	29	228,85
Львівська	3	45	61,404
Черкаська	1	0	0
Чернігівська	1	0	0
Разом	7	74	290,254

Динаміка виявлення незаконних рубок

За даними Держлісагентства за період 2000-2024 рр., найвищі обсяги незаконних рубок у лісах України були зафіксовані у 2019 році (Публічний звіт, 2022-2024), після відбулося зниження рівнів незаконних рубок. Узагальнені дані зібрані ГО «ЛіС», що охоплюють також і інших лісокористувачів, свідчать про поступове зниження рівня незаконних рубок у 2019–2022 роках у всіх відомствах (рис.4). Ця тенденція може бути пов'язана як зі зменшенням масштабів нелегальної діяльності, так і з ефектом від впровадження заходів боротьби з незаконними рубками.

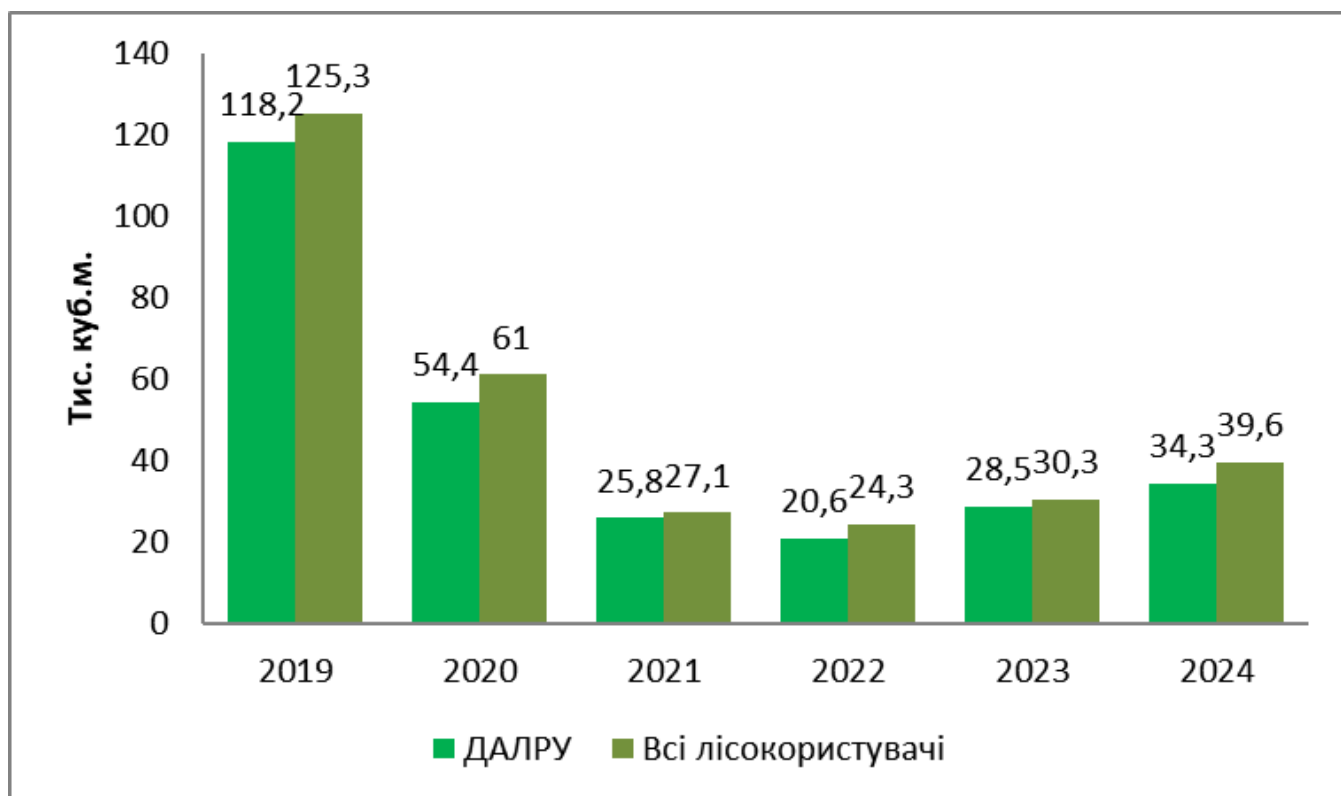

Рис. 4. Обсяги незаконних рубок, зареєстрованих лісокористувачами за останні 6 років (дані Держлісагентства і узагальнені дані від більш широкого кола лісокористувачів)

Втім, у 2023–2024 роках відбулося суттєве зростання незаконних рубок, яке перевищило показники довоєнного 2021 року. Сумарний обсяг незаконних рубок у лісах, підпорядкованих Держлісагентству зріс з 28531 куб.м у 2023 році до 34318 куб.м у 2024 році, що становить збільшення на 20,3% або додаткових 5787 куб.м. Загалом по Україні цей ріст становить 30,7%. Таке зростання, ймовірно, зумовлене синергетичною дією кількох чинників воєнного стану: мораторієм на перевірки ДЕІ (постанова КМУ № 303 від 13.03.2022), переключенням правоохоронних органів на завдання національної безпеки, погіршенням соціально-економічного становища населення та, водночас, активізацією виявлення порушень окремими лісгосподарськими підприємствами.

Коректно аналізувати динаміку виявлення незаконних рубок на рівні областей порівняно із 2023 роком (Обсяги незаконних рубок, 2023) можна лише за даними Держлісагентства та окремих комунальних лісокористувачів у зв'язку із наявністю повної інформації за обидва роки.

Для комунальних лісів динаміку рівнів незаконних рубок можна простежити лише для кількох підприємств (див. табл.2). Відмічено значне зростання показника незаконних рубок у 2024 р порівняно з 2023 р. У ЖОКАП «Житомироблагроліс» більш ніж удвічі з 110,2 до 247,5 куб.м, водночас для Чернігівоблагроліс — відмічено зменшення втричі з 125,5 до 41,93 куб.м, незначне зменшення для ОКП «Івано-Франківськблагроліс», а ОКС ЛГП «Галсільліс» практично без змін.

Для виявлення можливого впливу військової агресії на динаміку рівня незаконних рубок у лісах, підпорядкованих Держлісагентству усі області розподілено на 2 групи:

- група 1 – області, які не зазнали впливу бойових дій (включає 15 областей: Вінницьку, Волинську, Дніпропетровську, Житомирську, Закарпатську, Івано-Франківську, Кіровоградську, Львівську, Одеську, Полтавську, Рівненську, Тернопільську, Хмельницьку, Черкаську та Чернівецьку) та
- група 2, яка об'єднує області, що зазнали впливу бойових дій та були окуповані повністю або частково (Донецька, Запорізька, Київська, Луганська, Миколаївська, Сумська, Харківська, Херсонська, Чернігівська). Аналіз динаміки у другій групі є приблизним через неспівставність площ та лісокористувачів, які постраждали внаслідок військової агресії.

Таблиця 5. Об'єми незаконних рубок у відомчих лісах Держлісагентства у 2023 та 2024 рр., які не зазнали (група 1) чи зазнали (група 2) безпосереднього впливу військової агресії рф.

	Об'єм незаконних рубок, куб.м		Різниця	
	2023 р	2024 р.	куб.м	%
Група 1: (15 областей)	14167,4	19078	4910,6	34,7
Група 2: * (9 областей)	14371,4	15240	868,6	6,0

* Донецька, Запорізька, Київська, Луганська, Миколаївська, Сумська, Харківська, Херсонська, Чернігівська

Як свідчать дані таблиці 5 в обох групах відмічено збільшення об'ємів незаконних рубок, однак якщо у групі 2 це зростання було незначним (на

6%), то у групі 1 – об'єми незаконних рубок зросли на 34,7%. Якщо у попередньому році збільшення незаконних рубок відбувалось переважно у регіонах, як зазнали впливу бойових дій, то у 2024 р. збільшення обсягів незаконних рубок зафіксовано переважно у регіонах, які не зазнали впливу бойових дій.

Аналіз динаміки обсягів незаконних рубок за областями України за 2023 та 2024 рр. виявив значні зміни у географічному розподілі цього явища, з переважаючими тенденціями до зростання у більшості регіонів (Рис.5, Додаток 3).

У Житомирській області зафіксовано найбільший абсолютний приріст (на 4180 куб.м) - збільшення у 2.1 рази, у Донецькій (з 497 куб.м до 2883 куб.м) - зростання у 5.8 разів, Дніпропетровській (з 2702 куб.м до 4188 куб.м) - збільшення на 55%, Кіровоградській (з 225 куб.м до 1026 куб.м) - зростання у 4.6 разів та Івано-Франківській області (з 425,4 куб.м до 1433 куб.м) - збільшення у 3.4 рази. Помірне зростання відмічено у Волинській області (з 641 куб.м до 982 куб.м) (на 53%), Рівненській (з 1030 куб.м до 1131 куб.м) - на 10% та Полтавській областях (з 1160 куб.м до 1241 куб.м) - зростання на 7%.

Зниження обсягів незаконних рубок відмічено у Запорізькій області (з 1979 куб.м до 49 куб.м) - на 98%, Київській (з 1518,8 куб.м до 392 куб.м) - на 74%, Львівській (з 2863 куб.м до 1268 куб.м) - на 56% та Чернівецькій області (з 951 куб.м до 336 куб.м) - на 65%.

Вплив воєнних дій суттєво позначився на динаміці у прифронтових областях. Серед 9 областей з впливом війни спостерігаються протилежні тенденції: від зростання у Донецькій області (+480%) до майже повного припинення у Запорізькій (-98%). Харківська область, попри зниження на 3% (з 6993,7 куб.м до 6813 куб.м), залишається абсолютним лідером за обсягами незаконних рубок, зосереджуючи 20% від загальнонаціональних показників. Таке різке зростання у Донецькій області ймовірно пов'язано із обліком незаконних рубок під час проведених інвентаризацій лісових насаджень на деокупованих територіях.

Отримані результати свідчать про необхідність посилення лісоохоронних

заходів, особливо у Житомирській, Харківській та Дніпропетровській областях, які формують понад 50% загальних обсягів незаконних рубок в Україні.

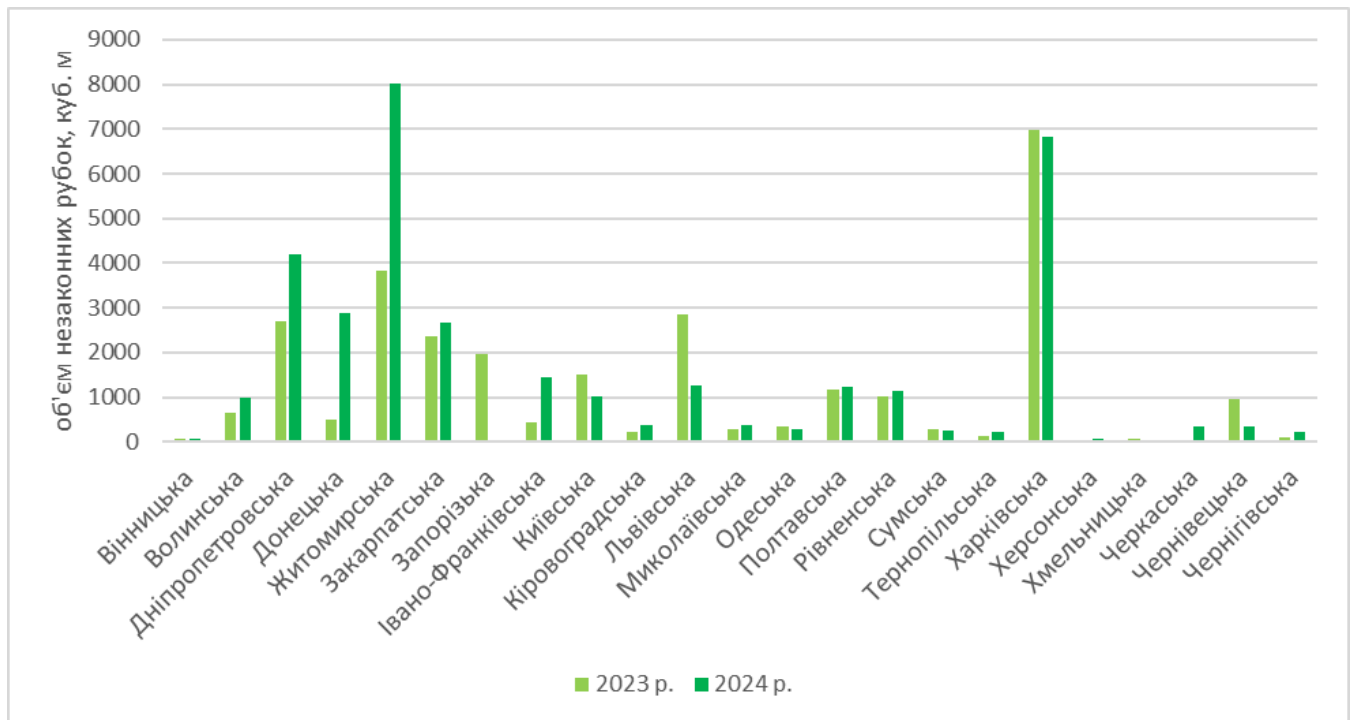

Рис. 5. Динаміка незаконних рубок за областями для лісів, підпорядкованих Держлісагентству за 2023 та 2024 рр

Частка незаконних рубок від легальної лісозаготівлі

Згідно з нашими розрахунками частка офіційно задокументованої незаконно добутої деревини (узагальнені результати цього дослідження) у 2024 р. становить 0,27% від рівня легальної лісозаготівлі по Україні (за статистичними даними). Максимальне значення було відмічено у 2019 р. – 0,6% від об'ємів легальної лісозаготівлі (Обсяги незаконних рубок, 2021). Ці значення значно менші ніж наведені у вступі до звіту результати інших досліджень. Такі різні оцінки пов'язані з різним тлумаченням терміна «незаконні рубки» різними дослідниками. За областями найбільші значення показника частка незаконних рубок від легальної лісозаготівлі відмічені у Дніпропетровській (19,5%) та Донецькій (9,5%) областях, що свідчить про високий рівень незаконних рубок у цих областях. Порівняно високими цей показник є також у Харківській (2%), Запорізькій (3,3%), Херсонській (1,4%) та Миколаївській (1,9%) областях. Враховуючи, що ці

області є малолісними, є загроза надмірної експлуатації лісів у цих регіонах. Для решти областей показники нижчі 1 відсотка.

Заподіяна шкода внаслідок незаконних рубок

У 2024 році загальна сума шкоди від незаконних рубок становила понад 1,09 млрд грн (табл. 6). Переважна частина цієї шкоди припала на лісогосподарські підприємства у підпорядкуванні Держлісагентства – 74,7% від загального обсягу. Значною також була заподіяна шкода у лісах Міндовкілля (17,8%), що пов'язано із іншим підходом до нарахування шкоди у лісах ПЗФ, і використанням 10-кратного коефіцієнту. Менші частки припали на комунальні лісогосподарські підприємства (3,7%), ліси Міноборони (3,1%), ліси Мінрегіон (0,7%) та інших лісокористувачів (менше ніж 0,01%).

Таблиця 6. Розмір шкоди, завданої незаконними рубками у 2024 році

Відомство/ категорія	Шкода, тис. грн	Частка шкоди, від загальної суми, %
Держлісагентство	817000,8	74,7
У т.ч. ДП «Ліси України»	530184,8	48,5
Комунальні	40133,3	3,7
Мінрегіон	7677,606	0,7
Міндовкілля	194804	17,8
Міноборони	33872,3	3,1
Інші лісокористувачі	46,83446	0,004
Разом	1093535	100

Коректно простежити багаторічну динаміку нарахованої шкоди за незаконні рубки можливо лише для Держлісагентства (див. рис. 6). Як і рівень незаконних рубок, так і суми нарахованої шкоди зменшувались впродовж 2019-2022 рр., а починаючи з 2023 р. спостерігається різке збільшення, яке продовжилось і у 2024 р.

У 2024 році порівняно з 2023 роком обсяг збитків, зафіксованих у системі Держлісагентства, зріс на 237,0 млн грн, або на 40,9%.

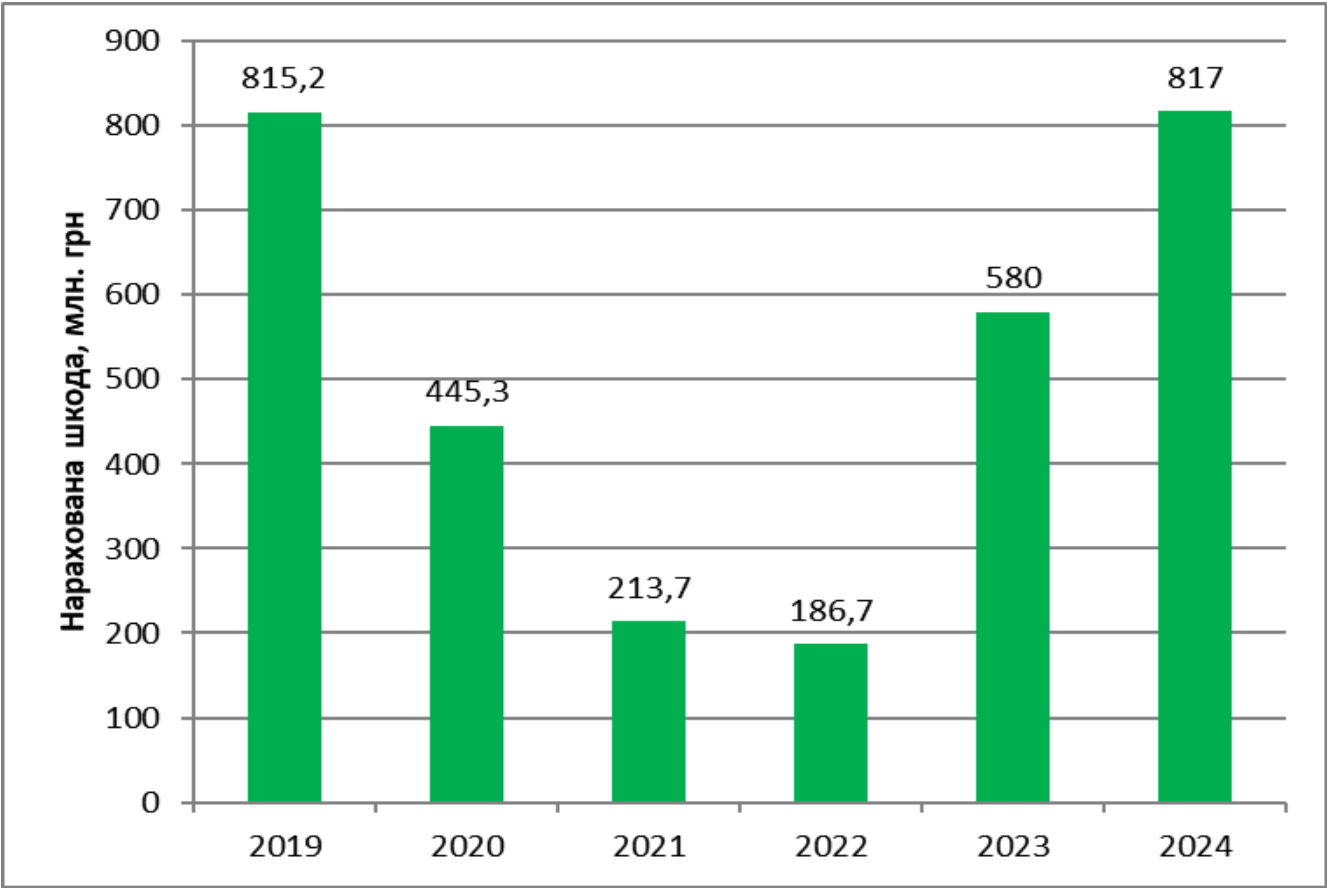

Рис. 6. Динаміка розмірів нарахованої шкоди від незаконних рубок за 2019-2024 рр. у лісах Держлісагентства.

Таблиця 7. Показники відшкодування шкоди від незаконних рубок у лісах Держлісагентства у 2023 та 2024 рр. (за Публічний звіт за 2023, 2024 рр)

Показник	2023 рік	2024 рік	Зміна, %
Загальна шкода, млн. грн	580	817	40,9
Відшкодовано, млн. грн	14,4	13,1	-8,9
Відсоток відшкодування, %	2,5	1,6	-0,9
Заяв передано у правоохоронні органи	2311	2666	15,4
Судові рішення	61	97	59,0

Дані таблиці 7 демонструють критичну ситуацію з відшкодуванням, яке становить лише 1,6-2,5% від нарахованої шкоди за незаконні рубки, виявлені у лісах, підпорядкованих Держлісагентству. При чому на фоні суттєвого зростання шкоди (на 40,9%) спостерігається зниження рівня відшкодування, що потребує термінових системних змін у правоохоронній діяльності та судовій практиці щодо забезпечення відшкодування завданої лісу шкоди.

Таблиця 8. Показники незаконних рубок та відшкодування шкоди у лісах ДП «Ліси України» у 2024 р

Область	Відсоток відшкодування, %	Обсяг незаконних рубок, скоєних невиявленими порушниками %, %	Обсяг незаконних рубок, скоєних виявленими порушниками %, %	Обсяг шкоди за незаконні рубки невиявленими порушниками, %	Обсяг шкоди за незаконні рубки виявленими порушниками, %
Вінницька	44,1	42,5	57,5	44,0	56,0
Волинська	6,2	77,4	22,6	92,4	7,6
Дніпропетровська	0	96,5	3,5	95,6	4,4
Житомирська	0,7	96,8	3,2	90,1	9,9
Закарпатська	0,8	91,7	8,3	92,9	7,1
Запорізька	0	67,3	32,7	81,7	18,3
Івано-Франківська	1,6	85,5	14,5	90,6	9,4
Київська	2,7	83,2	16,8	92,7	7,3
Кіровоградська	8,9	85,5	14,5	90,9	9,1
Львівська	5,6	78,5	21,5	73,8	26,2
Миколаївська	0,5	95,3	4,7	99,1	0,9
Одеська	1,1	81,7	18,3	84,9	15,1
Полтавська	0,8	97,6	2,4	97,4	2,6
Рівненська	21,2	61,5	38,5	68,9	31,1
Сумська	4,4	76,0	24,0	66,3	33,7
Тернопільська	1,8	96,4	3,6	98,2	1,8
Харківська	2,1	89,4	10,6	94,1	5,9
Хмельницька	1,1	73,3	26,7	87,4	12,6
Черкаська	9,6	88,9	11,1	90,3	9,7
Чернівецька	1,3	86,0	14,0	89,5	10,5
Чернігівська	2,3	94,7	5,3	94,9	5,1
Разом ДП "Ліси України"	2,4	90,5	9,5	90,6	9,4

У 2024 році, за даними ДП «Ліси України», переважна більшість незаконних рубок (90,5% від об'єму незаконно заготовленої деревини) була скоєна невиявленими лісопорушниками. Це пояснює критично низький рівень відшкодування завданої шкоди — лише 2,4% від загальної суми шкоди, що свідчить про неефективність розслідування та притягнення винних до відповідальності (табл. 8).

Водночас варто відзначити позитивний приклад філій ДП «Ліси України» у Рівненській та Вінницькій областях, де частка об'ємів незаконних рубок, скоєних встановленими лісопорушниками найвища - 38,5% та 57,8%, відповідно, тобто розслідування були проведені значно ефективніше. Це призвело до суттєво вищих показників відшкодування шкоди порівняно з іншими областями: 21,2% та 44,1% від нарахованої шкоди відповідно. У решті областей показник рівня відшкодування менший за 10% (див. табл. 8).

Відсоток відшкодування шкоди в результаті незаконних рубок у ОКС ЛГП «Галсільліс» також дуже низький - лише 4% від нарахованої шкоди за кримінальні лісопорушення.

У 2024 році за даними Держлісагентства (Публічний звіт, 2024) загальна сума адміністративних штрафів за адміністративні лісопорушення у підпорядкованих лісах склала 2,6 млн грн, з яких добровільно було оплачено 2,5 млн грн, що становить 97% від загальної суми.

Таким чином, успішність адміністративного стягнення кардинально відрізняється від рівня відшкодування у кримінальних провадженнях, що підкреслює необхідність удосконалення діяльності у системі кримінального переслідування за лісові злочини у сфері досудового розслідування про злочини, пов'язані із незаконними рубками.

Моніторинг розгляду кримінальних справ щодо незаконних рубок

Ефективний захист лісових ресурсів неможливий без злагодженої взаємодії природоохоронних, правоохоронних та судових органів. Навіть поодинокі випадки незаконних рубок формують негативне сприйняття стану лісового господарства серед населення та громадськості.

На відміну від сфери адміністративної відповідальності, де досягнуто позитивних результатів, кримінальні лісові правопорушення у лісовій

галузі характеризуються низьким рівнем розкриття та покарання, частина з них не зареєстровані, нерозкриті або не відображені у статистиці через різні причини. За чинним законодавством, розслідування кримінальних лісопорушень належить до компетенції правоохоронних органів. Проте передача заяв про виявлені незаконні рубки до правоохоронців не гарантує їх ефективного розслідування та притягнення винних до кримінальної відповідальності (оголошення підозри), тому результативність кримінальних розслідувань залишається низькою.

Особлива складність полягає у тому, що лісопорушення пов'язані зі значними економічними інтересами, корисним мотивом та організованою злочинною діяльністю. Незаконна заготівля деревини завдає масштабної шкоди державі, екосистемам та суспільству, що обумовлює необхідність застосування суворих кримінально-правових санкцій. Водночас низька ефективність кримінального переслідування створює атмосферу безкарності та стимулює зростання лісових злочинів.

У цьому контексті моніторинг руху кримінальних справ від стадії виявлення порушень до винесення судових рішень та стягнення шкоди стає критично важливим інструментом оцінки ефективності системи кримінальної юстиції у сфері захисту лісів.

Проведено аналіз розгляду кримінальних справ за ст. 246 ККУ (Незаконні рубки) за період 2019-2024 рр. за даними Офісу Генерального Прокурора та Державної судової адміністрації України (табл. 9).

За останні шість років з 19306 кримінальних проваджень за ст. 246 КК України до суду було направлено тільки 2897 (15%), тобто не всі зареєстровані кримінальні правопорушення щодо незаконної порубки, перевезення, зберігання або збуту лісу розглядають у суді.

Таблиця 9. Динаміка досудового розгляду кримінальних проваджень за ст. 246 (Незаконні рубки) та розгляду судових справ

Розгляд	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024
Досудовий розгляд						

Зареєстровано	3347	4147	4383	2454	2687	2288
Взято на облік	1961	2553	2862	н/д	н/д	н/д
Закрито	1387	1599	1521	н/д	1157	763
Передано до суду	197	429	577	504	590	600
Розгляд у суді						
На розгляді суду	454	653	923	1060	1307	1379
Розглянуто	300	407	540	595	711	632
Вироки	164	357	471	535	657	578
Засуджено осіб	177	388	496	578	717	627

Варто зазначити, що впродовж шести років відмічена позитивна тенденція до збільшення частки справ від зареєстрованої кількості справ, переданих до суду від 5,9% у 2019 р. до 26,2% у 2024 р. (див. рис 7).

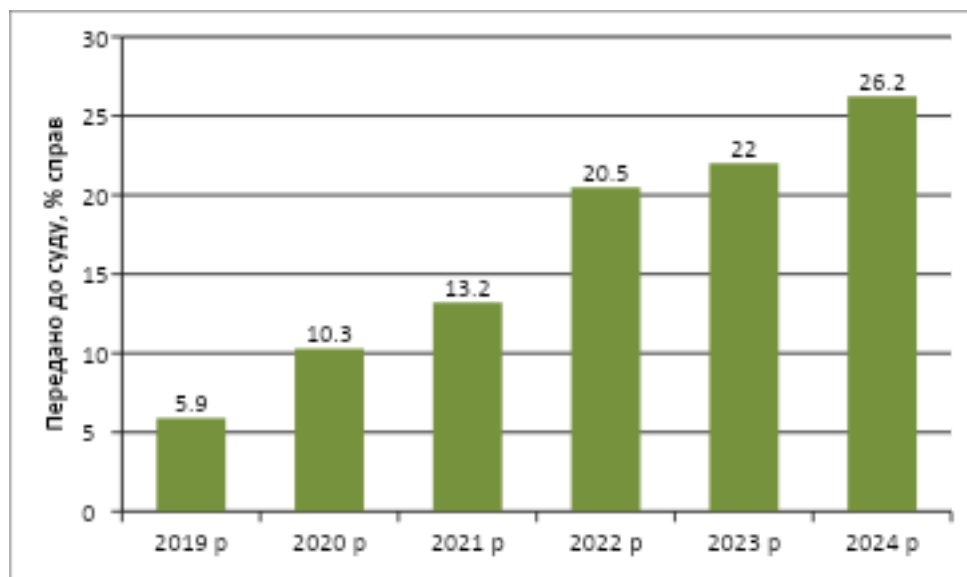
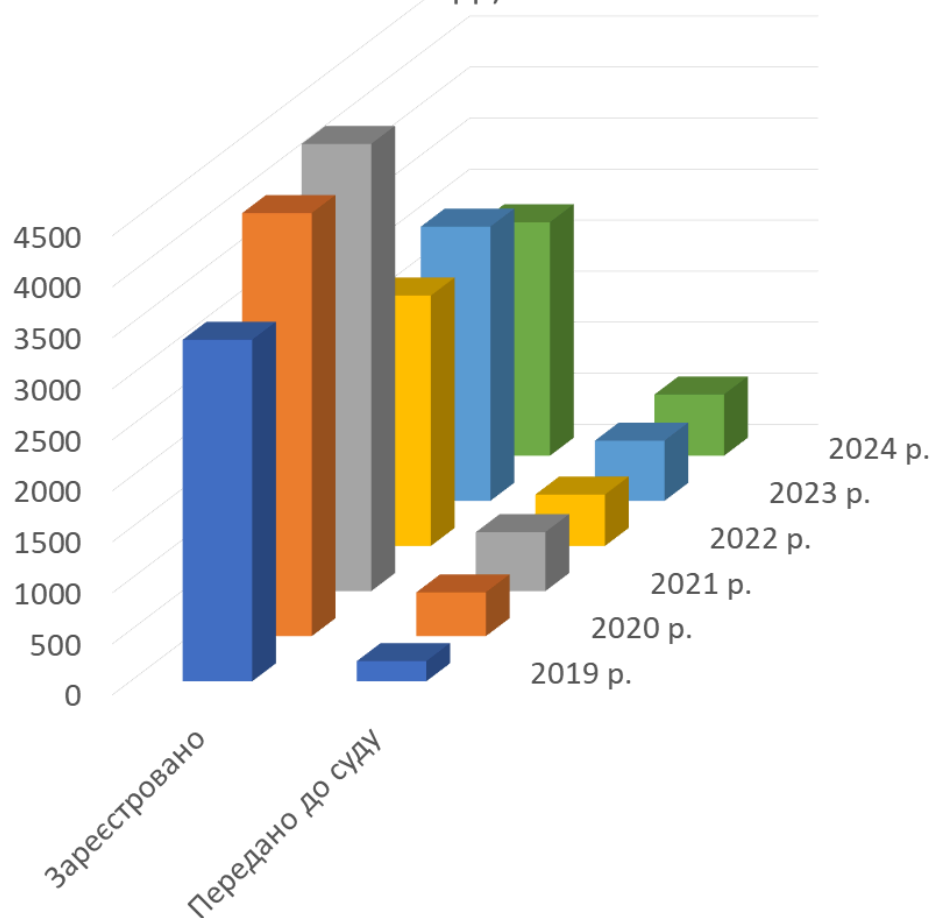

Рис. 7. Динаміка досудового розгляду кримінальних проваджень за ст. 246: частка переданих до суду справ від зареєстрованої кількості кримінальних проваджень за 2019-2024 рр.

Також з 2019 року по 2024 рік спостерігається поступове збільшення кількості проваджень, які знаходяться на різних етапах розгляду у суді. У 3,5 рази зросла кількість засуджених осіб (зі 177 осіб у 2019 р. до 627 осіб у 2024 р.), що свідчить про підвищення ефективності роботи судової системи (табл.9). У 2024 р. було зареєстровано на 14,8% менше кримінальних проваджень (2288 проваджень), ніж у 2023 р., хоча загальна кількість випадків незаконних рубок у 2024 р. зросла.

Кількість кримінальних проваджень за ст. 246 ККУ (у 2019-2024 рр)

Судовий розгляд кримінальних проваджень за ст. 246 ККУ
(у 2019-2024 рр)

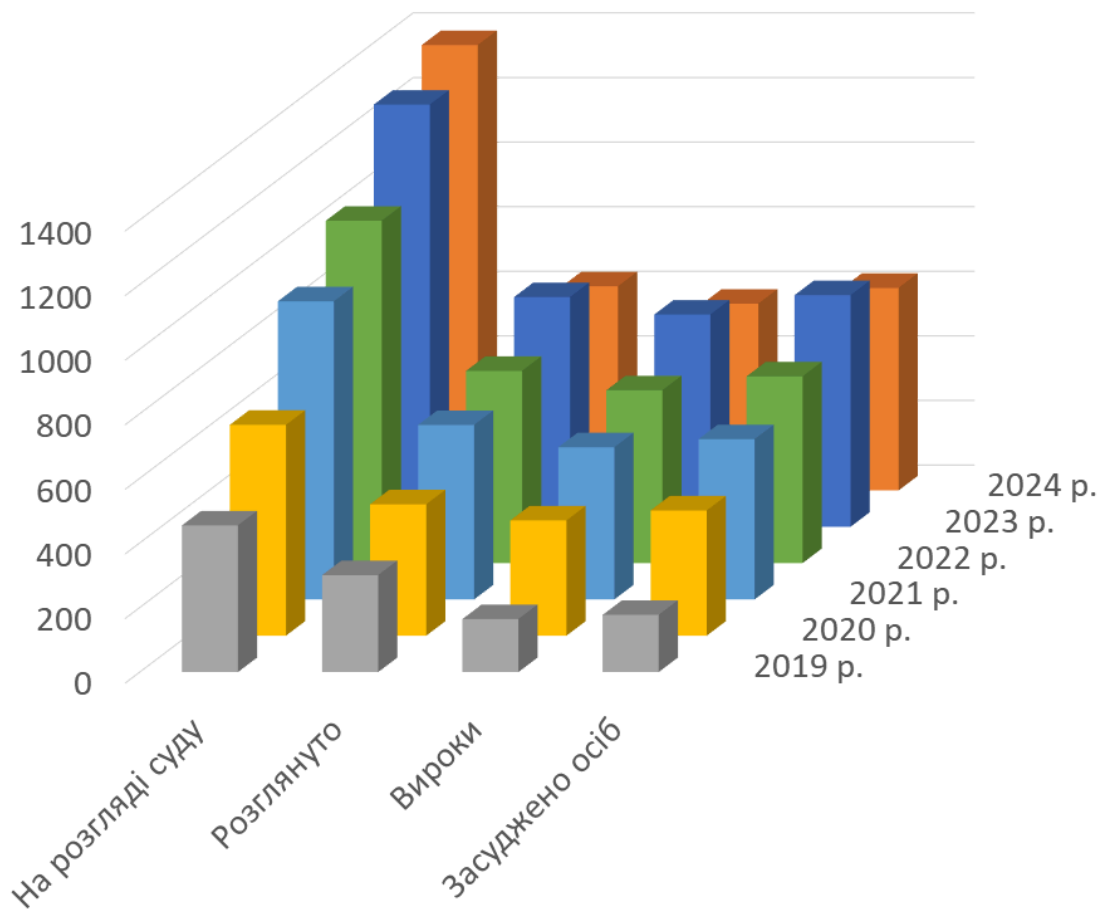

Рис. 8. Динаміка розгляду кримінальних проваджень за ст. 246 ККУ за період 2019-2024 рр..

Спостерігається позитивна тенденція до збільшення частки справ, переданих до суду, частки розглянутих справ та винесених вироків і засуджених осіб (рис.8). Водночас має місце критичне накопичення нерозглянутих справ у судах (частка справ на розгляді виросла з 13,6% до 60,3%), що загрожує перевищенням строків та зниженням ефективності покарання, і неотриманні відшкодування шкоди, спричиненої незаконними рубками.

Для вирішення потрібні системні заходи: зменшення судового навантаження на суддів, оптимізація судових процесів та впровадження пріоритетного розгляду лісових правопорушень.

Збільшення кількісних показників судового розгляду кримінальних

проваджень за лісові правопорушення підтверджується зростанням частки вироків від розглянутих проваджень до 91,7% у 2024 році. Водночас критично накопичується обсяг нерозглянутих справ: кожне третє передане до суду кримінальне провадження залишається на розгляді через недоукомплектованість і перевантаженість місцевих судів.

Серед ключових ризиків – поширена практика призначення умовних термінів покарання та укладення угод про визнання винуватості, які суттєво знижують реальний відсоток відбування покарання та ускладнюють конфіскацію знарядь злочину. Крім того, лише 10–20% облікованих справ про незаконні рубки направляються до суду, що свідчить про низьку ефективність досудового розслідування.

Лише комплексний підхід забезпечить невідворотність покарання та відновить довіру суспільства до системи кримінальної юстиції у сфері захисту лісів.

Висновки щодо причин, які сприяють виникненню незаконних рубок, та щодо ефективності процесу їх виявлення

Основним причинами незаконних рубок потрібно вважати складність розслідування злочинів, пов'язаних із незаконною лісозаготівлею, низький рівень соціально-економічного розвитку в окремих регіонах, можливість отримання швидкої та, насамперед, вигоди від такої діяльності. Серед інших причин – недостатнє фінансування працівників лісової охорони, відсутність необхідного оснащення служб лісової охорони.

Серед факторів, що ускладнили виявлення, підтвердження та притягнення до відповідальності за незаконні рубки, — мораторій на перевірки Держекоінспекції під час воєнного стану. Згідно з Постановою КМУ № 303 (від 13.03.2022) заборонено проведення планових та позапланових заходів державного контролю, у тому числі екологічні перевірки. Винятки передбачені лише за умови загрози життю, здоров'ю, навколишньому середовищу або національній безпеці – і лише за рішенням центральних органів влади. Це суттєво ускладнило оперативне виявлення фактів незаконних рубок, особливо на віддалених або складнодоступних ділянках, і затримало їхню документальну фіксацію та реагування.

Діяльність ГО «ЛіС» та інших природоохоронних організацій, а також

аудиторські перевірки органів сертифікації дають змогу виявляти порушення законодавства під час проведення рубок у лісогосподарських підприємствах. У підсумку, ключовими проблемами залишаються тривалі процеси оперативного виявлення фактів незаконних рубок і встановлення осіб, які скоїли лісопорушення, та притягнення винних до відповідальності. Водночас відсутність чіткого законодавчо закріпленого визначення термінів «незаконні рубки» та «незаконно добута деревина» є джерелом для маніпуляцій із обсягами незаконних рубок (Ринок деревини, 2021; Публічний звіт, 2022).

Необхідність уніфікованої звітності про незаконні рубки

Збір даних про незаконні рубки за 2024 рік показав, що лісокористувачі ведуть облік незаконних рубок у Книзі обліку лісопорушень (згідно з Інструкцією про порядок проведення ревізій лісових обходів (майстерських діляниць, затвердженій Наказом Державного комітету лісового господарства України 08.02.2010 р. № 23, Додаток 2), де фіксують всі види лісопорушень, які підлягають адміністративній та кримінальній відповідальності, включаючи незаконні рубки. Однак, ця інструкція є відомчою, і не поширюється на інших лісокористувачів та лісовласників.

Водночас, установи ПЗФ зазначають лише порушення природоохоронного законодавства, оскільки чинна форма звітності для установ ПЗФ, затверджена Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 09.09.2013 № 382, не деталізує порушення за видами природних ресурсів. Згідно з цією формою звітності, установи ПЗФ зобов'язані звітувати лише про загальний показник "виявлення порушень вимог природоохоронного законодавства", без розподілу на конкретні види правопорушень, зокрема незаконні рубки лісу. Внаслідок цього установи не мають нормативного обов'язку окремо обліковувати та звітувати про незаконні рубки, і не можливо виокремити конкретні дані про незаконні рубки з загальної статистики природоохоронних порушень. Через такі законодавчі прогалини у системі звітності частина установ ПЗФ надала лише дані про кількість дерев замість об'ємів незаконних рубок, а деякі взагалі не ведуть окремий облік таких порушень.

Таким чином, наразі відсутні нормативно-правові акти, які б

регламентували обов'язок обліку і звітування про незаконні рубки всіх лісокористувачів та лісовласників.

У зв'язку з цим ГО «ЛліС» направила до Міністерства довкілля та Держлісагентства пропозицію затвердити єдину форму звітності про виявлені незаконні рубки, яку мають використовувати всі лісокористувачі — незалежно від підпорядкування або форми власності (див. Додаток 4). Згідно листа від 12.07.22 Держлісагентство звернулося до Держстату з проханням відновити статистичну звітність за формою № 12-лг («Порушення лісового законодавства») або розробити альтернативну форму для обліку цих порушень. Проте станом на дату публікації звіту жодних змін не затверджено і уніфікованої звітності досі немає.

Відповідно до вимог спільного наказу від 16.06.2022 № 94/363/150/226/356 «Про затвердження Порядку взаємодії між органами прокуратури, Національної поліції України, Служби безпеки України, уповноваженими органами державного нагляду (контролю), державними спеціалізованими установами під час виявлення та здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля», у 2024 році не всі лісокористувачі проводили взаємозвірки з правоохоронними органами щодо повідомлень, які містять ознаки кримінального правопорушення.

Однак, інформація про облік і звірки з природоохоронними органами не є публічною, що перешкоджає здійсненню громадського моніторингу повноти обліку всіх фактів незаконних рубок та вжитих заходів. Це створює значні перешкоди для:

- контролю за повнотою обліку незаконних рубок
- моніторингу притягнення до відповідальності винних осіб
- дотримання термінів досудового розслідування
- унеможливлення безпідставного закриття кримінальних проваджень
- контролю за пропуском строків притягнення до відповідальності

На сьогодні публічно звітується про факти незаконних рубок лише Держлісагентство (Публічний звіт, 2022-2024), та ОКС ЛГП "Галсільліс", який на своєму веб-сайті розміщує інформацію в розділі "Охорона і захист лісів". Підприємство надає дані про загальну кількість випадків лісопорушень, суму нарахованої шкоди, кубомасу незаконно зрубаної деревини, кількість складених протоколів, відшкодовані збитки, кількість

переданих до правоохоронних органів протоколів. Однак відсутня деталізація справ, які розслідуються правоохоронними органами та розглядаються в судах.

З метою здійснення контролю за повнотою обліку незаконних рубок та притягнення до відповідальності винних осіб ГО «ЛліС» пропонує удосконалити облік всіх фактів незаконних рубок та облік вжитих заходів про притягнення до кримінальної та адміністративної відповідальності винних осіб для всіх лісокористувачів. Для цього запропоновано уніфіковану форму звітності (Додаток 4).

Така система звітності стане важливим кроком у напрямку підвищення прозорості лісового господарства та забезпечення принципу невідворотності покарання за незаконні рубки в Україні.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. На рівні країни відсутні комплексні статистичні дані щодо обсягів незаконних рубок лісів через неповноту звітності від лісокористувачів всіх форм власності. Державне агентство лісових ресурсів України забезпечує щорічний облік незаконних рубок лише у підвідомчих лісах, які становлять близько 73% від загальної площі лісового фонду України. Решта лісових територій, що перебувають у комунальній власності (приблизно 12% площі), приватній власності (менше 0,1%), а також у підпорядкуванні інших міністерств і відомств (понад 14% площі), не представлені в офіційній загальнодержавній статистиці щодо лісопорушень. Ця проблема унеможлиблює отримання повної та об'єктивної картини масштабів незаконних рубок в Україні, що створює прогалину в системі контролю за станом лісових ресурсів та ускладнює розробку ефективної політики їх охорони. У зв'язку з цим ГО "ЛііС" пропонує впровадити уніфіковану форму звітності щодо незаконних рубок для всіх лісокористувачів та лісовласників.
2. У 2024 році лісокористувачами різних форм власності зафіксовано 5295 випадків незаконних рубок, при цьому сумарний обсяг незаконно здобутої деревини становить 39 632,8 м³ (0,27% від легальної заготівлі).
3. Найбільші обсяги незаконних рубок виявлено у підвідомчих лісах Держлісагентства (34349 м³, 87,3% від загального обсягу), зокрема у п'яти областях — Житомирській (8 265,5 м³), Харківській (6 935 м³), Дніпропетровській (4 188 м³), Донецькій (5 082,9 м³) і Закарпатській (2 800,4 м³), які разом формують 68,9% від загального обсягу.
4. Установи ПЗФ Міндовкілля задокументували 234 випадки на 1 780,9 м³, комунальні лісокористувачі — 345 випадків на 2459,7 м³, лісгосподарські підприємства Міноборони — 74 випадки на 290,3 м³.
5. За період з 2019 по 2022 роки спостерігалось щорічне зниження рівня нелегальних рубок, а з 2023 року — збільшення, і причому показник за 2023 р. перевищив значення 2021 року, який передував повномасштабному вторгненню.
6. За 2023–2024 роки сумарні обсяги незаконних рубок у лісокористувачів різних форм власності виросли на 30,7% по всій країні

(з 30,287 тис. м³ до 39,6328 тис. м³) і на 20,3% у підвідомчих лісах Держлісагентства (з 28 531 м³ до 34 318 м³). Суттєво зросли обсяги незаконних рубок у регіонах без активних бойових дій (на 34,7%) порівняно з прифронтовими областями (на 6,0%).

7. Загальна сума завданої шкоди від незаконних рубок у 2024 році склала 1093,5 млн грн. Переважна частина шкоди припадає на лісогосподарські підприємства Держлісагентства (74,7 %). За даними Держлісагентства відшкодовано лише 13,1 млн грн (1,6% від загальної шкоди), що на 8,9% менше ніж у 2023 році (14,4 млн грн й 2,5% відшкодування). Це демонструє критично низький рівень компенсації.

8. Ключовим викликом залишається недостатня ефективність досудового розслідування — лише мала частина виявлених фактів незаконних рубок направляється до суду із обвинувальними актами, а терміни розгляду суттєво відстають від темпів надходження нових справ.

9. Відмічено позитивну тенденцію у правозастосуванні, зокрема частка кримінальних проваджень, щодо незаконних рубок, переданих до суду, зросла з 5,9% (2019) до 26,2% (2024), а частка вироків від розглянутих проваджень — до 91,7%. Водночас спостерігається накопичення нерозглянутих проваджень: 32,7% справ у 2024 році так і не були розглянуті в межах розумних термінів.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Запровадити відкриту та регулярну публічну звітність за єдиним стандартом для усіх лісокористувачів щодо стану лісового фонду, включаючи дані про випадки незаконних рубок та притягнення винних до відповідальності.
2. Впровадити чітке розмежування господарських, регулюючих і контрольних функцій у сфері лісового господарства для підвищення керованості та ефективності управління.
3. Реформувати Державне агентство лісових ресурсів у Лісову службу України, яка має розповсюджувати свою діяльність на всіх лісокористувачів без винятку.
4. Створити окремий незалежний орган державної лісової охорони, із поділом на управлінські, правоохоронні та інспекційні функції на центральному, територіальному і місцевому рівнях.
5. Переглянути нормативно-правову базу лісового господарства

України.

6. Розширити функціонал і спроможності державної екологічної інспекції щодо оперативного реагування на незаконні рубки та проведення державного екологічного контролю.
7. Посилити адміністративну відповідальність за порушення у сфері лісового господарства.
8. Забезпечити доступність відкритих даних від усіх лісокористувачів, відповідно до вимог законодавства про відкриті дані.
9. Надати заявникам розширені процесуальні права під час розслідування і судового розгляду лісових правопорушень, включаючи доступ до матеріалів, ініціювання слідчих дій, оскарження рішень та відсторонення неефективних слідчих.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гриник Єгор, Білецький Андрій, Кабрехо ле Ру Аманда. 2023. Як корупція загрожує лісам України: Типологія й огляд кейсів корупції та незаконних рубок. Working paper 43, Basel Institute of Governance. https://baselgovernance.org/sites/default/files/2023-04/deep_dive_ukraine_ua.pdf
2. Довкілля України, 2022. Статистичний збірник. Київ, 2022. https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnav_ser_u.htm
3. Обсяги незаконних рубок, задокументованих лісокористувачами України у 2019-2021 рр. (на підставі публічних запитів): Аналітичний звіт / ГО «Лісові ініціативи і суспільство»; Н.І.Капля, Д.Ю.Карабчук, Н.С. Стрямець, та ін. – Проєкт Лісової служби США «Боротьба із незаконними рубками в Україні». – Л., 2022 – 163 с. <https://forestcom.org.ua/uk/news-post/obsyagi-nezakonnih-rubok-u-2019-2021-rokah>
4. Обсяги незаконних рубок, задокументованих лісокористувачами України у 2022 р. (на підставі публічних запитів): Аналітичний звіт / ГО «Лісові ініціативи і суспільство»; Н.І.Капля, Д.Ю.Карабчук, та ін. – Проєкт Лісової служби США «Боротьба із незаконними рубками в Україні». – Л., 2023 – 56 с. <https://forestcom.org.ua/uk/news-post/illegal-logging-ukraine-2022-analytical-report>
5. Обсяги незаконних рубок, задокументованих лісокористувачами України у 2023 р. (на підставі публічних запитів): Аналітичний звіт / ГО «Лісові ініціативи і суспільство»; Н.І.Капля, Д.Ю.Карабчук, та ін. – Проєкт Лісової служби США «Боротьба із незаконними рубками в Україні». – Л., 2024 – 65 с. <https://forestcom.org.ua/news-post/illegal-logging-ukraine-2023-according-forest-users-data-analytical-report>
6. Причетні до корупції. Як компанії мільярдери та уряди країн ЄС не справляються з проблемами українських лісів, 2018. <https://www.earth sight.org.uk/media/download/782>
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року №835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text>
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 липня 2008 р. №665 «Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу внаслідок незаконного вирубування та пошкодження дерев, чагарників, лісових культур і сіянців». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/665-2008-%D0%BF#Text>

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2022 р. №575 «Про затвердження спеціальних такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної територіям та об'єктам природно-заповідного фонду незаконною рубкою, пошкодженням та знищенням дерев і чагарників». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/575-2022-%D0%BF#Text>
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/303-2022-%D0%BF#Text>
11. Проект Закону про внесення змін та доповнень до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення відповідальності за правопорушення у сфері лісокористування та протидії незаконному обігу деревини № 9665 від 01.09.2023 <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42658>
12. Публічний звіт голови Державного агентства лісових ресурсів України за 2022 рік. https://forest.gov.ua/storage/app/sites/8/public_zvit/publichnii-zvit-za-2022.pdf
13. Публічний звіт голови Державного агентства лісових ресурсів України за 2023 рік.
<https://forest.gov.ua/storage/app/sites/8/uploaded-files/%D0%9F%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B7%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%202023.pdf>
14. Публічний звіт голови Державного агентства лісових ресурсів України за 2024 рік.
<https://forest.gov.ua/agentstvo/komunikaciyi-z-gromadskisty/publicni-zviti-derzhlisagentstva/publicnyi-zvit-holovy-derzhavnoho-ahentstva-lisovykh-resursiv-ukrainy-za-2024-rik>
15. Ринок деревини та лісоматеріалів України: як працює та що стримує розвиток? П.Яворський, Ю. Павицька, П. Кухта та В. Литвинов, 2021.
https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/12/KSE_Rinok_derevini_ta_lisomaterialiv.pdf
16. Kuemmerle T., Chaskovsky O., Knorn J., Volker C. Radeloff, I. Kruhlov, William S. Keeton, Patrick Hostert. Forest cover change and illegal logging in the Ukrainian Carpathians in the transition period from 1988 to 2007. Remote Sensing of Environment 113 (2009) 1194–1207.
17. Дистанційний моніторинг впливу війни на ліси в Україні, ГО «ЛліС», 2023: <https://forestcom.org.ua/uk/news-post/remote-sensing-monitoring-impact-war-forests-ukraine>.
18. Статистична інформація: Заготівля деревини по регіонах (2000-2024) <https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/sg/sgo.html>

19. Перелік інформаційних потреб управління в галузі охорони навколишнього природного середовища (Проект) 2024 р.
https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2024/02/Perelik_informatsijnyh-potreb.pdf

ДОДАТКИ

Додаток 1. Приклад запиту

Громадська організація «ЛІІС»,
«ЛІСОВІ ІНІЦІАТИВИ І
СУСПІЛЬСТВО»

Код ЄДРПОУ 43520988
вул.Гайворонського, 27
Львів, 79057
Тел.: +38 (096) 6601895

NGO "ForestCom",
"FOREST INITIATIVES AND
COMMUNITIES",

IDN 43520988
27 Hayvoronskoho Str.,
Lviv 79057, Ukraine
Tel.: +38 (096) 6601895

Website: www.forestcom.org.ua Email: info@forestcom.org.ua

вих.№ 127
від 24.07.2025 р.
Про надання інформації

Держлісагентство
sprava@forest.gov.ua

ЗАПИТ на отримання публічної інформації

Громадська організація "Лісові ініціативи і суспільство", у рамках здійснення своїх статутних завдань щодо моніторингу стану довкілля, а саме - моніторингу обсягів незаконних рубок, що здійснюється у межах реалізації проекту «Адвокація за усунення законодавчих бар'єрів з метою покращення ефективності охорони лісів від незаконних рубок» за підтримки Фонду «Аскольд і Дір», що адмініструється ІСАР Єднання в межах проекту «Сильне громадянське суспільство України — рушій реформ і демократії» за фінансування Норвегії та Швеції, потребує інформації щодо діяльності лісокористувачів в Україні.

У зв'язку із зазначеним, а також керуючись положеннями статей 1, 5, 6, 13, 19, 20 Закону України "Про доступ до публічної інформації", висновками постанови Пленуму ВАСУ №10 від 29.09.2016р., просимо надати наступну інформацію про незаконні рубки в розрізі підвідомчих та інших лісокористувачів по областях у форматі Word або Excel, у формі таблиці, яка додана до запиту:

1. Назва лісокористувача
2. Область
3. Інформацію про виявлені лісопорушення по незаконним рубкам за 2024 рік, а саме дані про:
 - загальну **площу** лісового фонду лісокористувача (1) (га);
 - **об'єми** (куб.м) зафіксованої незаконно вирубаной деревини (незаконна порубка лісу) разом (3), а також в розрізі адміністративної (4) і кримінальної відповідальності (5);
 - кількість **виявлених лісопорушень** загалом (6) та з розподілом на кримінальну (7) та адміністративну відповідальність (8), із них кількість **закритих** справ про **адміністративні** правопорушення (9);

- Інформацію про стан досудового розслідування кримінальних проваджень по незаконним рубкам по переданим в правоохоронні органи матеріалам, про стан судового розгляду в судах, а саме:
 - кількість **переданих в правоохоронні органи справ** (з вказанням назви органу розслідування НПУ, ДБР, СБУ, прокуратура) про притягнення до відповідальності за лісопорушення загалом (10) та з розподілом на кримінальну (11) та адміністративну відповідальність (12);
 - кількість **скерованих до суду** справ про притягнення до відповідальності за лісопорушення загалом (13) та з розподілом на кримінальну (14) та адміністративну відповідальність (15);
 - кількість закритих судом за результатами розгляду справ про адміністративні правопорушення загалом (16) та з розподілом на кримінальну (17) та адміністративну відповідальність (18);
 - суми **нарахованої шкоди у справах про незаконні рубки** (19) та штрафів(20) у справах загалом та адміністративні (21) та кримінальні правопорушення (22);
 - суми **реально стягнутої шкоди у справах про незаконні рубки** (23) і штрафів (24) загалом, у т.ч. у справах про адміністративні (25) та кримінальні правопорушення (26);
4. Просимо також надати інформацію, яким чином ведеться облік незаконних рубок у лісокористувачів - за якою формою (просимо надати зразок), і по якій формі проводиться звірка з правоохоронними органами по переданим справам (просимо надати зразок), та яким нормативним документом затверджені ці форми обліку.

Відповідь прошу надіслати на електронну адресу організації: info@forestcom.org.ua у термін відповідно до законодавства.

Додаток: Таблиця з показниками в форматі Word

З повагою,

Дмитро КАРАБЧУК, к.с.-г.н

Додаток до запиту

№	Індикатор	Дані
1	Назва лісокористувача	
2	Область	
5	Загальна площа лісового фонду лісокористувача (га)	
6	Обсяг незаконно вирубанної деревини, разом (м³)	
7	У т.ч. обсяг незаконної вирубки, зафіксованої як адміністративне правопорушення (м³)	
8	У т.ч. обсяг незаконної вирубки, зафіксованої як кримінальне правопорушення (м³)	
9	Кількість виявлених лісопорушень, загалом	
10	У т.ч. кількість справ з ознаками кримінального правопорушення	
11	У т.ч. кількість справ з ознаками адміністративного правопорушення	
12	Кількість закритих справ про адміністративні правопорушення	
13	Кількість справ, переданих до правоохоронних органів, разом	
14	У т.ч. кримінальних, всього (окремо з вказанням назви органу розслідування НПУ, ДБР, СБУ, прокуратура)	
15	- адміністративних	
16	Кількість справ, скерованих до суду	
17	У т.ч. кримінальних	
18	- адміністративних	
19	Кількість справ, закритих судом за результатами розгляду	
20	У т.ч. кримінальних	
21	- адміністративних	
22	Сума нарахованої шкоди (грн), загалом	
	У т.ч. у адміністративних справах	
	- у кримінальних справах	
23	Сума нарахованих штрафів, загалом	
24	У т.ч. у адміністративних справах	
25	- у кримінальних справах	
26	Сума реально стягнутої шкоди (грн), загалом	
	У т.ч. у адміністративних справах	
	- у кримінальних справах	
27	Сума реально стягнутих штрафів, загалом	
28	У т.ч. по адміністративних справах	
29	- по кримінальних справах	

Додаток 2. Відомості про незаконні рубки за 2024 р. від лісокористувачів, включені у цей звіт

№	Область	Відомство	Назва лісокористувача	Вплив війни (0-ні, 1-є)	Обсяг незаконно вирубанної деревини, разом(м3)	Кількість виявлених лісопорушень, загалом	Сума нарахованої шкоди (тис.грн), загалом
1	Чернігівська	Комунальні	КП "Чернігівоблгосл"	1	41,93	11	652,4
2	Сумська	Комунальні	ОКАП "Сумиоблгосл"	0	385,6	22	6664,3
3	Львівська	Комунальні	ОКС ЛГП "Галсільліс"	0	485,9	135	8772,6
4	Закарпатська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	2679	237	40461,3
5	Івано-Франківська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	1416	239	92326,5
6	Львівська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	1258	252	24350,7
7	Миколаївська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	1	364	98	16752,0
8	Одеська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	1	289	74	10172,3
9	Херсонська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	1	0	0	0
10	Сумська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	267	103	4703,4
11	Чернігівська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	1	226	19	4909,4
12	Тернопільська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	222	47	4197,6
13	Хмельницька	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	30	27	2453,1

№	Область	Відомство	Назва лісокористувача	Вплив війни (0-ні, 1-є)	Обсяг незаконно вирубаной деревини, разом(м3)	Кількість виявлених лісопорушень, загалом	Сума нарахованої шкоди (тис.грн), загалом
14	Чернівецька	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	336	36	4030,9
15	Волинська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	978	503	34097,0
16	Рівненська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	1131	722	15718,0
17	Полтавська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	1241	347	31772,4
18	Харківська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	1	1213	430	25659,8
19	Київська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	1	1026	218	21042,9
20	Житомирська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	8018	388	114148,5
21	Дніпропетровська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	1	4188	447	70375,4
22	Донецька	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	1	0	0	0
23	Запорізька	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	1	49	6	680,7
24	Луганська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	1	0	0	0
25	Вінницька	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	80	41	964,2
26	Кіровоградська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	392	51	6897,6
27	Черкаська	ДАЛРУ	ДП "Ліси України"	0	343	42	4471,1

№	Область	Відомство	Назва лісокористувача	Вплив війни (0-ні, 1-є)	Обсяг незаконно вирубаной деревини, разом(м3)	Кількість виявлених лісопорушень, загалом	Сума нарахованої шкоди (тис.грн), загалом
28	Разом	ДАЛРУ	ДП «Ліси України»		25746	4327	530185,0
29	Різні	ДАЛРУ	УкрНДІЛГА		31	20	320,0
30	Волинська	ДАЛРУ	НПП Шацький	0	4	2	557,0
31	Донецька	ДАЛРУ	ДП «Великоанадольське ЛГ»	1	н/д		
32	Донецька	ДАЛРУ	ДП «Слов'янське ЛГ»	1	590	9	17793,0
33	Донецька	ДАЛРУ	ДП «Лиманське ЛГ»	1	2293	24	119517,0
34	Закарпатська	ДАЛРУ	НПП «Зачарований край»	0	0	0	0
35	Івано-Франківська	ДАЛРУ	УкрНДІгірліс	0	0	0	0
36	Івано-Франківська	ДАЛРУ	НПП «Галицький»	0	17	5	894,0
37	Київська	ДАЛРУ	Дніпровсько-Терівське ДЛМГ	1	0	0	0
38	Львівська	ДАЛРУ	НПП «Бойківщина»	0	5	2	489,0
39	Львівська	ДАЛРУ	НПП «Сколівські Бескиди»	0	5	1	334,0

№	Область	Відомство	Назва лісокористувача	Вплив війни (0-ні, 1-є)	Обсяг незаконно вирубаной деревини, разом(м3)	Кількість виявлених лісопорушень, загалом	Сума нарахованої шкоди (тис.грн), загалом
40	Харківська	ДАЛРУ	ДП «Вовчанське ЛГ»	1	891	43	9098,0
41	Харківська	ДАЛРУ	ДП «Куп'янське ЛГ»	1	2909	102	121176,0
42	Харківська	ДАЛРУ	ДП «Ізюмське ЛГ»	1	1800	75	15827,0
43	Херсонська	ДАЛРУ	ДП «Великокопанівське ЛГ»	1	56	9	796,0
44	Херсонська	ДАЛРУ	ДП «Олешківське ЛМГ»	1	2	1	15,0
45	Хмельницька	ДАЛРУ	НПП «Мале Полісся»	0	0	0	0
46	Чернігівська	Міноборони	ДП "Чернігівський військовий лісгосп"	1	0	0	0
47	Чернігівська	Міндовкілля	Мезинський НПП	1	0	0	0
48	Чернівецька	Міндовкілля	Вижницький НПП	0	8	3	н/д
49	Чернівецька	Міндовкілля	НПП «Черемоський»	0	0	0	0
50	Чернівецька	Міндовкілля	НПП «Хотинський»	0	н/д	2	н/д

№	Область	Відомство	Назва лісокористувача	Вплив війни (0-ні, 1-є)	Обсяг незаконно вирубаной деревини, разом(м3)	Кількість виявлених лісопорушень, загалом	Сума нарахованої шкоди (тис.грн), загалом
51	Хмельницька	Міндовкілля	НПП «Подільські Товтри»	0	4,49	1	390,1
52	Вінницька	Міноборони	Шепетивський ВЛГ	0	0	0	0
53	Черкаська	Міноборони	Черкаський ВЛГ	0	0	0	0
54	Черкаська	Комунальні	КЛП "Чорнобай ліс" Чорнобаївської селищної ради	0	0,1	1	16,0
55	Черкаська	Комунальні	Монастирище КСЛГП	0	2,5	2	57,9
56	Херсонська	Міндовкілля	НПП «Кам'янська Січ»	1	0	0	0
57	Харківська	МінОсвіти	ДБТУ	1	24	1	н/д
58	Харківська	Міндовкілля	НПП "Гомільшанські ліси"	1	98,01	43	9362,6
59	Тернопільська	Міндовкілля	НПП "Дністровський каньйон"	0	0	0	0
60	Тернопільська	Міндовкілля	НПП "Кременецькі гори"	0	н/д	1	2,4
61	Тернопільська	Міндовкілля	ПЗ «Медобори»	0	4,3	2	502,7

№	Область	Відомство	Назва лісокористувача	Вплив війни (0-ні, 1-є)	Обсяг незаконно вирубаной деревини, разом(м3)	Кількість виявлених лісопорушень, загалом	Сума нарахованої шкоди (тис.грн), загалом
62	Сумська	Міндовкілля	Гетьманський НПП	0	н/д	1	2130,3
63	Рівненська	Міндовкілля	Рівненський ПЗ	0	16,48	4	2710,8
64	Полтавська	МінАгро	СК «Батьківщина» лісництво СВК «Батьківщина»	0	0	0	0
65	Полтавська	Міндовкілля	НПП «Нижньосульський»	0	8 дерев	3	856,3
66	Івано-Франківська	Комунальні	ОКП "Івано-Франківськоблагроліс"	0	151,1	65	1576,5
67	Вінницька	Комунальні	ВОКСЛП "Вінницяоблагроліс"	0	212,55	28	2261,9
68	Волинська	Міноборони	ДП«Волинський військовий лісгосп»	0	228,85	29	8175,6
69	Волинська	Міндовкілля	Черемський ПЗ	0	0	0	0
70	Волинська	Міндовкілля	НПП "Прип'ять-Стохід"	0	0	0	0
71	Волинська	Міндовкілля	Ківерцівський національний природний парк	0	н/д	25	24887,5

№	Область	Відомство	Назва лісокористувача	Вплив війни (0-ні, 1-є)	Обсяг незаконно вирубаной деревини, разом(м3)	Кількість виявлених лісопорушень, загалом	Сума нарахованої шкоди (тис.грн), загалом
			"Цуманська пуща"				
72	Дніпропетровська	Міндовкілля	Природний-Заповідник «Дніпровсько-Орільський»	1	н/д	101	6268,0
73	Донецька	Міндовкілля	НПП «Святі Гори»	1	1471	21	120263,0
74	Донецька	Комунальні	КП «Компанія «Вода Донбасу»	1	н/д	2	1061,4
75	Житомирська	Комунальні	ЖОКАП "Житомироблагроліс"	0	247,5	20	8348,8
76	Житомирська	Міндовкілля	Поліський природний заповідник	0	0	0	0
77	Івано-Франківська	Міндовкілля	Карпатський НПП	0	25,8	6	4724,6
78	Закарпатська	Міндовкілля	НПП «Синевир»	0	н/д	1	1387,0
79	Закарпатська	Міндовкілля	Ужанський НПП	0	90,4	3	11681,7
80	Закарпатська	Міндовкілля	Карпатський біосферний заповідник	0	31	4	2632,7

№	Область	Відомство	Назва лісокористувача	Вплив війни (0-ні, 1-є)	Обсяг незаконно вирубаной деревини, разом(м3)	Кількість виявлених лісопорушень, загалом	Сума нарахованої шкоди (тис.грн), загалом
81	Закарпатська	МінОсвіти	Закарпатський лісотехнічний коледж ДВНЗ "НЛТУУ"	0	0	0	0
82	Запорізька	Міндовкілля	Національний заповідник «ХОРТИЦЯ»	0	0	0	0
83	Івано-Франківська	Міндовкілля	НПП «Гуцульщина»	0	10,23	5	1360,6
84	Івано-Франківська	Міндовкілля	НПП "Верховинський"	0	0	0	0
85	Івано-Франківська	Міндовкілля	Галицький НПП	0	16,18	5	850,5
86	Івано-Франківська	Міндовкілля	Національний природний парк «Синьогора»	0	0	0	0
87	Івано-Франківська	Міндовкілля	Природний заповідник «Горгани»	0	н/д	4	0,8
88	Київська	Комунальні	ДП СЛП «Київоблагроліс»	1	812,1	55	10691,2
89	Київська	Комунальні	ДП "Переяслав-Хмельницький агролісгосп"	1	47,7	1	30,3

№	Область	Відомство	Назва лісокористувача	Вплив війни (0-ні, 1-є)	Обсяг незаконно вирубаной деревини, разом(м3)	Кількість виявлених лісопорушень, загалом	Сума нарахованої шкоди (тис.грн), загалом
90	Київська	МінОсвіти	ВП НУБіП України «Боярська ЛДС»	1	н/д	10	44,2
91	Донецька	Мін Регіон	Структурний підрозділу «Бахмутська дистанція захисних лісонасаджень» регіональної філії «Донецька залізниця» АТ «Укрзалізниця»	1	728,9	11	7677,6
92	Київська	Комунальні	КП "Святошинське лісове господарство"	1	72,7	3	н/д
93	Львівська	Міндовкілля	НПП «Північне Поділля»	0	н/д	1	739,2
94	Львівська	Міндовкілля	Яворівський НПП	0	н/д	4	2904,0
95	Львівська	Міноборони	ДП "Сколівський військовий лісгосп"	0	12,178	3	25019,1

№	Область	Відомство	Назва лісокористувач а	Вплив війни (0-ні, 1-є)	Обсяг незаконно вирубаної деревини, разом(м3)	Кількість виявлених лісопорушень, загалом	Сума нарахованої шкоди (тис.грн), загалом
96	Львівська	Міндовкілля	НПП "Сколівські Бескіди"	0	5	1	334,0
97	Львівська	Міноборони	Державне підприємство «Мостиське військове лісництво»	0	0	0	0
98	Львівська	Міноборони	ДП "Магерівський військовий лісгосп"	0	49,2	42	677,7
99	Черкаська	Міндовкілля	НПП "Холодний яр"	0	0		

Додаток 3. Узагальнені результати про незаконні рубки за областями (для лісів підпорядкованих Держлісагентству) за 2023 та 2024 рр.

		2023		2024	
Область	Вплив війни (0- немає, 1- є)	Кількість випадків незаконних рубок, шт	об'єм, куб. м	Кількість випадків незаконних рубок, шт	об'єм, куб. м
Вінницька	0	57	86	41	80
Волинська	0	538	649	505	982
Дніпропетровська	1	258	2702	447	4188
Донецька	1	17	497	33	2883
Житомирська	0	295	3838	388	8018
Закарпатська	0	427	2363	237	2679
Запорізька	1	76	1979	6	49
Івано-Франківська	0	257	425,4	244	1433
Київська	1	215	1518,8	218	1026
Кіровоградська	0	55	225	51	392
Львівська	0	260	2863	255	1268
Миколаївська	1	86	284	98	364
Одеська	0	53	341	74	289
Полтавська	0	311	1160	347	1241
Рівненська	0	630	1030	722	1131
Сумська	1	86	274	103	267
Тернопільська	0	74	123	47	222
Харківська	1	516	6993,7	650	6813
Херсонська	1	3	11	10	58
Хмельницька	0	66	78	27	30
Черкаська	0	55	35	42	343
Чернівецька	0	76	951	36	336
Чернігівська	1	33	111,9	19	226
Разом		4444	28538,8	4620	34349

Додаток 4. Уніфікована форма звітності для лісокористувачів про обсяги незаконних рубок (проєкт)

[illegible]